Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабрин 21-нээ гарана | № 53 (13542) | 1974 оной мартын 3, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

САШАНХИ ЗОРИЛГО ЕХЭ

Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалга хадаа юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ ажал хүдэлмэридөө бүри ехэ туйлалтануудые туйлажа, Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые шангадхаха, арад зоной ажаhуудалые бүри hайжаруулха хэрэгтэ, шэнэ алхам хэхэ хэрэгтэ ажалшадые зоригжуулна.

Манай совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд түрэл партиингаа Хандалгын гарамсаар тэрэниие гүн гүнзэгыгөөр шудалан үзөөд, КПСС-эй ЦК-гай 1973 оной декабрьда болоhон Пленумэй, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй сессинүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула ажахын hалбаринууд, фермэ, гүртүүд, хүн бүхэн өөhэдынгөө арга боломжонуудые тон нарин тодорхойлоо. Ажахымнай юhэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ урда жэлнүүдэйхиhээ ниилээд үлүү дүнгүүдые туйлаха аргатай гэжэ хараална.

Совхознай мяха үйлэдбэрилхэ гол шэглэлтэй юм. Тэрэ түлэб эбэртэ бодо мал үйлэдбэрилдэг байнабди. Нютагай эрхэ байдалда эбэртэ мал, адуу үсхэбэрилхэдэ тааруу юм. Малай байранууд хүдөө холын бэлшээридэ байгуулагдажа, хүбшын нэмэ ногоо, тунгалаг уhа хэрэглэхээр түхеэрэгдэнхэй. Сэгзан-Нуга, Һонгино, Мэлэ болон бусад олон нютагуудта малнай зуhадаг. Тарилга талха таридаггүй тэрэнhээ малшаднай зунай ногоо хүдөөгэй ногоондо, набшаа сабшалангай хэнзэдэ малаа адуулжа таргалуулдаг заншалтай. Тиигэжэ олохон малшаднай, жэшээнь, Ханхашап Цыренов, Гомбо Дамбаев, Ринчиндоржо Найданов, Буда Долгоров, Цырен Доржапов гэгшэд зун, намар hаранuудта малаа бэлшээжэ. хужар, шабаар хүсэд хангаhанай ашаар сүүдхэ соо толгой бүриинь шэгнүүрые дунда зэргээр 1000 граммhаа дээшэ нэмээжэ шадаhан байна.

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ, бэлэдхэл, тушаадхахэ талаар бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ ороhон манай малшад бүриингөө түсэб, уялгые хэрэгжүүлхын түлөө оролдожо, дүүргэдэгшье болонхой. Юhэдэхи табан жэлэй үнгэрhэн гурбан жэлэй түсэбүүд малай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха бүхы зүйлнүүдээр дүүргэгдээ. Эбэртэ мал, адуунай тоо толгой олошоруулха 1974 оной ..., хони үсхэбэрилгээр 1975 ондо хараалагдаhан хэмжээндэ хүргэгдэхэ. 1970 оной сасуулбал, 1973 ондо мяха үйлэдбэрилгэ 31 процентээр, hүн—42,6 процентээр, ноохон 3 дахин шахуу, гүрэндэ мяха худалдалга 29 процентээр, hүн—46 процентээр, ноохон — 3 дахин олон болоо.

Гэбэшье 1974—1975 онуудта хэгдэхэ ажал ехэ, шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон. Жэшээнь, табан жэлэй гурбан жэлэй дүнгөөр байхада, 1975 ондо туйлагдахаар хараалагдаhан хэмжээнүүдэй дүүргэлтэ мяха үйлэдбэрилгөөр 38, hүн—57, ноохон 46 процент болоо. Тиихэдэ гүрэндэ худалдаха түсэб бага зэргэ ниимэрхүүгээр дүүргэгдэжэ байна. Ииихэлээрээ табан жэлэй үлэhэн 2 жэлдэ хэхэ, бүтээгдэхэ ажал үнгэрhэн гурбан жэлэйхиhээ бэшэ байна. Тиимэhээ совхозой хүдэлмэришэн бүхэн, илангаяа малшад, КПСС-эй ЦК-гай Хандалгатай танилсаад, 1974 ондо газар тариалангай, мал ажалай продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, бэлэдхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тушаа КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолнуудые шудалан үзэжэ, энэ хэрэгтэ өөhэдынгөө хубитые оруулалсахаар шиидээ.

Манай мал адуулагшад, хашараг, буруудые харууhалагшад зунай бэлшээриин үедэ залуу малай шэгнүүрые 1000 граммаар сүүдхэ бүридэ нэмээхэ, эхэеэ хүхэдэг тугалнуудые 850 граммаар нэмээхэ, тиигэжэ совхозоороо дунда зэргээр малай толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ дунда зэргээр 970 граммаар нэмээхэбди гэжэ үгэеэ үгэбэ. Тиигэжэ энэ жэл 5000 центнер мяха үйлэдбэрилжэ, тэрэнэйнгээ 4900 центнерые гүрэндэ худалдаха байнабди. Гүрэндэ тушаагдаха үхэр бүхэнэй шэгнүүр 350 килограммhаа доошо бэшэ болгогдохо. Энэ талаар манай түрүү малшад дүй дүршэлтэй болонхой. 1974 оной түсэбые мяха худалдалгаар Октябрийн революциин 57 жэлэй ой болотор дүүргэхэ уялга абаабди.

Үнгэрhэн 1973 ондо совхозой hаалишад үнеэн бүриhөө 1894 килограмм, урда жэлэйхиhээ 109 килограмм hү ехээр hаажа, түсэбhөө гадуур 650 центнер hү гүрэндэ худалдаха арга олгоhон байна. Дүй дүршэл ехэтэй, ажалдаа үнэн сэхээр оролдодог түрүү hаалишад Цырен-Долгор Доржиева, Санжайханда Ринчинова гэгшэд даалгагдаhан үнеэн бүриhөө 2100 гаран килограмм hү hаажа, нютагай малшадай амжалтын түүхэдэ шэнэ хуудаhа нээгээ. Таряа таридаггүй манай нютагай эрхэ байдалда энэ дүн хадаа үнинэймнай хүсэл байhан юм.

Эдэ хоёр hаалишад шэнэ амжалтын эхи табижа сууда гараа. Аймаг дотор 12 hаалишад 2000 килограммhаа дээшэ hү үнеэн бүриhөө hаагаа. Тэдэнэй дунда манай хоёр hаалишад оролсобо. Эдэниие дахажа. 1800—1900 килограммда хүргэhэн hаалишад совхоз доторнай олон. Энэ жэлэй социалис мүрысөөндэ хабаадаhан үшөө хэдэн hаалишадай дурсагдаhан хэмжээндэ гаргахань лабтай. Ушарынь юуб гэбэл, hаалишан бүхэнэй абаhан уялга харахада, иимэ байна. Энэ жэл бүхы совхозоороо үнеэн бүриhөө 1920 килограмм hү hааха, 4200 центнер hү жэлэй туршада hаажа, гүрэндэ hайн шанартайгаар худалдаха зорилго табинхайбди. Энэ асуудал шиидхэхын тула манай зооветмэргэжэлтэд, малшад бүхы арга боломжоёо хэрэглэхэ юм.

Совхозой партком, дирекци, профсоюзай, комсомолой комитедүүд социалис мүрысөө бодото hайнаар эмхидхэжэ, дүнгүүдыень саг сагтань гаргажа, урмашуулгын гуримуудые хэрэглэн, малшадай зориг дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалаад, тэдэнээ бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ.

Һүүлэй үедэ туйлагдажа байгаа зарим тэды дүнгүүд ниитын мал hүрэгые тэжээлээр хангалгын зарим тэды hайжаржа байhые гэршэлнэ. Бэлшээриин үедэ хэдышье таргалhан малые үбэлдөө тэжээлээр дуталдуулаа hаа, ямар аша үрэ байхаб гэжэ hайн мэдэнэбди. Манай ажахы hүүлэй үедэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал табина. Хамта дээрээ 3600 гаран гектар сабшалантайбди. Тэрэнэймнай 300 гектар дээрэ олон жэлэй таримал ногоон ургуулагдана. 1973 ондо таримал ногооной гектар бүриhөө 32 центнер үбhэ хуряанабди. Тиигэжэ бүхы талмай дээрэhээ дунда зэргээр 10,7 центнер абажа, хамтадаа 37 мянга гаран центнер үбhэ бэлэдхээ hэмэн. Иимэ үбhэн нэгэтэшье хурлагдаагүй юм. Табан жэлэй эсэс болотор таримал ногооной талмайе 1000 гектарта хүргэхэ түсэбтэйбди. Энэ зорилго дүүргэхын тула бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэри хэгдэнэ.

Тэжээлэй дутамагhаа боложо, мал олоор гарзалдаг, ашаг шэмэнь биратай нэмэдэггүй гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Манай ажахы малай тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргэдэгшье hаа, үшөөл олон мал гарзалуулдаг, hубайруулдаг байhаар. Тиигэжэ ехэхэн хохидолдо оронобди. Мүн мал hүрэгэйнгөө үүлтэр hайжаруулха талаар hанаhанда хүрэмөөр юумэн хэгдэнэгүй. Искусственна үрэжүүлгэдэ анхарал багаар хандуулагдана.

Сабшалангай, таримал ногооной ургаса дээшэлүүлхын тула энэ жэл 6000 тонно наг шэбхэ гаргажа, 290 гектар дээрэ минеральна утэгжүүлгэ оруулхамнай. Энэмнай үшөөл бага гээшэ. Саашадаа бүри ехые оруулдаг болохо зорилготойбди. Тиигэhээр адууhа малаа тэжээлээр хангалгые hайжаруулаа hаа, продукци абалга заатагүй дээшэлхэ байна. Мүн мал hүрэг олошоруулхашье түсэб дүүргэгдэхэ байна.

Манай совхозой хүдэлмэришэд түрэл партиингаа уряада харюу болгон, ажалаа улам эршэдхэн, шэнэ амжалта туйлахаар табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ ажаллажа эхилээ.

Р. БАНДЕЕВ,
Захааминай аймагай СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозой директор.

Тодорхойлхы жэлэй ГАБШАГАЙ АЛХАМУУД

ТЭЖЭЭЛЭЙ ШЭНЭ ЦЕХ

«Искра» колхозой Новостройка гэжэ фермын дэргэдэ тэжээлэй шэнэ цех ашаглалгада үгтэбэ. Эндэ тусхай түхеэрэлгээр силос, hолоомон, үбhэн, ногоо hолоомон нэгэ доро бутаргагдана. Иимэ аргаар бэлэн болоhон тэжээлдэ минеральна бодосууд зоотехническэ заабариин ёhоор нэмээгдэнэ.

Тиигэжэ колхозой hаалиин хоёр, гахайн фермэнүүд, эхэ хонидой отаранууд болбосоруулагдаhан тэжээлээр хүсэд хангагдадаг болонхой. Тус түхеэрэлгые ажахын үнинэй механизатор Георгий Лазаревич Ивакин хүтэлбэрилнэ.

Б. ЖАМБАЛОВ;
манай корр.

Мухар-Шэбэр.

Улаан-Үдын аймагай «Байгал» гэжэ hуралсалай ажахын ахалагша хонишон, коммунист Бальжин Соктоевич Цыреновэй отара Гүрэльбэ тосхоной захада оршодог юм. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ отарын хонишод нилээд ехэ амжалта туйлаа hэн. Жэшээлхэдэ, 100 хонин бүриhөө 124 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр ногоон дээрэ табиhан юм. Тиихэдэ хонин бүриhөө 4,8 килограмм ноохо хайшалаа бэлэй. Тиигэжэ ахалагша хонишон Б. С. Цыренов ВДНХ-гай бронзо медальда хүртэжэ, алтан час шагнал абаhан юм.

Мүнөө энэ отарынхид 580 эхэ хони харууhална. Тэдэнэйнь 280 хонин хурьгалаад, хонишод 360 хурьгатай болобо. Хонишод мүнөө жэлдэ баhа ехэ амжалта туйлахаар зоригжонхой.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ; 1. (Баруун гарhаа) хонишон Д. Б. Бүдаева, ахалагша хонишон Б. С. Цыренов, үбhэ тэжээл хинан харагша А. Н. Игнатьев, 2. Хурьгад набшаhан тэжээл эдижэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ЗАЛУУШУУЛ—ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Комсомолшууд болон залуушуулые үбэлжэлгын харюусалга ехэтэй үедэ мал ажалда олоор хүдэлгэхэ гээшэ колхоз, совхозуудай комсомолой комитедүүдэй гол зорилго болоно. Энэ хэрэг Бэшүүрэй совхоздо hайнаар табигданхай гэбэл, алдуу болохогүй.

— Мүнөө үбэл залуушуул ехэ олоороо хонин ажалда хүдэлхэеэ ерээ,— гэжэ энэ ажахын ахалагша хонишон, Ленинэй орденой кавалер Самажап Очировна Параева хөөрэнэ. — Түл абалгын үедэ комсомолшууд Баир Нимаев Цыпилма Нимаева хоёр hамда туhалхаяа ерээд, тон hайнаар ажаллажа байна. Залуушуулай хонин ажалда hурахаяа эрмэлзэhэнииинь hайшаалтай, — гээд, тэрэ ехэл омогорхонгёор хэлэнэ.

Үнэхөөрөөшье, Бэшүүрэй совхозой комсомолой комитет (секретаринь Баир Базаров) энэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулаа. Жэшээлхэдэ, тансал хурьгашадаар комсомолой 21 гэшүүд ажаллажа байна. Мүн 6 комсомол басагад hаалишанаар, 4 хүн тугалшанаар, үшөө дүрбэн хүн мал адуулагшадаар хүдэлдэг юм. Тиихэдээ эндэхи комсомолой организациин хахадhаа олонхи гэшүүдынь мал ажалда хүдэлнэ гээшэл.

Гэхэтэй хамта эрхим малшадай тоодо оролсодог болоhон залуу хонишодые эндэ нэрлэмээр. Комсомолшууд Татьяна Бальжинимаева, Юрий Шагжиев, Нина Цыренова, Михаил Жигжитов болон бусад үнихэнэй суурхадаг болонхой. Жэшээлхэдэ, Юрий Шагжиев сэрэгэй албанhаа ерэhээр гурбан жэлэй туршада хонишоноор ажаллана. Тиигэхэ зуураа дүй дүршэлтэй, дадал шадабаритай хонишон болоhоноо гэршэлэн харуулаа.

Энэ совхозой хонишод мүнөө жэлдэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа hэн. Ахалагша хонишод Бальжинима Доржиев, Дугарма Цыбикова, Алексей Батуев болон бусадшье зуун эхэ хонин бүриhөө 98—100 гаран хурьга абажа, гарзада оруулангүйгөөр тэнжээхэбди гэжэ бээ уялгалhан юм.

Мүнөө үедэ түл абалгын халуун хаhа ерээд байна. Эрхимээр ажаллажа байhан Эрдэни Чимитовэй, Батажап Дубдановай, Бала Батуевай, Жүгдырма Очировагай, Эрдэни Цыденжаповай, Мария Кауровагай отаранuудта 100 эхэ хонин бүриhөө 70—70 гаран хурьган абтанхай.

— Совхоз бүхы дээрээ 100 эхэ хонин бүриhөө ерэhээ үсөөн бэшэ хурьга абаха дүүрэн арга боломжотой, — гэжэ совхозой директор Балдан Будатарович Юмсунов хэлээ hэн.

Бэшүүрэй совхозой дирекци, партком, рабочком, комсомолой комитет мүнөө жэлэй түл абалгада залуушуулай олоороо хабаадалсажа байhан хадань, тэдэнэй социалис мүрысөөнэй гурим аминдань баталжа абаhан байна. Энэнь тон зүб. Юуб гэхэдэ, тэрэ гурим соо хэлэгдэhэнэй ёhoop, залуу хүн бүхэн хаанашье хүдэлжэ байгаа хадаа энэ мүрысөөндэ хабаадалсаха ха юм. Жэшээ болгон энэ гуримай хэдэн пункт хараад үзэе.

1. 100 эхэ хонин бүриhөө 97 хурьга абажа, гарзагүйгөөр түлжүүлhэн залуу хонишондо «Ажахын чемпион» гэhэн нэрэ зэргэ олгогдожо, Хүндэлэлэй грамота болон амаралтын гэртэ ошохо түлөөhэгүй путёвко барюулагдаха.

2. Түлгэнүүдые харууhалжа байhан залуу хонишоной даажа абаhан малайнгаа 98 процентыень гарзагүйгөөр ондо оруулаад, ноохо абаха түсэбөө дүүргээ хадань, Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгээр шагнаха.

3. Даажа абаhан хурьгадайнгаа 97 процентыень гарзада оруулангүй ондо оруулжа, эхэhээ таhалха багтань туд бүриинь шэгнүүрые 20 килограммда хүргэhэн залуу хурьгашадта Хүндэлэлэй грамота, амаралтын гэртэ ошохо путёвко барюулагдаха.

Совхозой комсомолой комитет энэ мүрысөөнэй эмхидхэлдэ горитой анхарал хандуулна. Арбан хоног бүхэндэ дүнгүүдынь согсологдожо, энээндэ зорюулагдаhан тусхай бюллетень гаргагдажа байдаг.

Бэшүүрэй совхозой хонишод абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотой. Тиимэhээ ажалай үндэр амжалтануудые туйлажа, бүгэдэниие баясуулха бээз гэжэ найданабди.

Ц. ЦЫРЕНОВ,
КПСС-эй райкомой инструктор.

ЭРХИМ ҺАЙНААР

Аймагаймнай ажахынуудай дундаhаа Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод эрхим амжалтатайгаар февраль hарые үдэшэбэ. Жэшээнь, Ленинэй орденой кавалер, ахалагша хонишон Г. С. Шойбоновой отара 300 эхэ хонинhоо 300 хурьга абаба. Аймагай түрүү хонишодой нэгэн Гатан Сыбикович КПСС-эй ЦК-гай совет арад, партида хандаhан Хандалгатай танилсахадаа, 100 эхэ хонинhоо 120 хурьга абахаб гэhэн дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаhан юм.

— Март hарын эхеэр үшөө 60-70 хурьга абахаар хүлеэжэ байнаб, — гэжэ түрүү хонишон мэдүүлнэ.

Ажахын түрүү хонишоной жэшээгээр нютагай залуушуул хонин ажал дээрэ хүдэлхөөр олоороо ошоhон юм. Мүнөө тэдэнэрэй нэгэн, аймагай эрхим хонишон Г. С. Шойбоновтой мүрысэжэ эхилhэн, Радна-Самбу Токуренов 100 эхэ хонинhоо зуугаад хурьга абанхай. Саапань түрэхэ хонид үшөө бии. Мүн залуу хонишон Владимир Бильтагуров, Идам Фролов, Гомбо Бадагаев гэгшэд эрхим хонишонhоо дутуугүйгөөр хүдэлжэ, ажахынгаа хонин hүрэгые олошоруулалсажа ябана.

Л. ТАПХАЕВ.
Түнхэнэй аймаг.

ХУРЬГАД ОЛООР АБТАНА

Яруунын аймагай хонишод КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгада харюу болгон, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа hэн. Бүхы дээрээ 53156 хурьга абаха гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүриhөө 85 хурьга заатагүй түлжүүлхэбди гэжэ үгэеэ үгэhэн юм.

Энэ үндэр уялгаяа яhала амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Һүүлэй мэдээгээр аймагай колхоз, совхозуудта 40 мянган шахуу хурьгад абтаа. Тиихэдээ дунда зэргээр 100 эхэ хонин бүриhөө 62 хурьган абтаhан болоно.

«Коммунизм» колхоздо, Яруунын, Исэнгын совхозуудта 100 эхэ хонин бүриhөө 70. 70 гаран хурьган абтанхай.

Түрүү хонишод Ц. Тарбаева, С. Самбуева (Исэнгэ), Б-Д. Ринчинов («Дружба»), Ленинэй орденой кавалер, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Цыбенова, Ц-Д. Дагбаев («Коммунизм») болон бусад 100 эхэ хонин бүхэнhөө 90, 90 гаран хурьга абаад, гарзатуулангүйгөөр ондо оруулжа байна. Эдэнэр 100 эхэ хонин бүриhөө 100 гаран хурьга абаха эрмэлзэлтэй ажаллана.

Аймагай түб тосхон Нарhатын промышленна предприятинуудай, эмхи зургаануудай коллективүүд энэ халуун хаhын туршада хонишодто ехэ туhа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, «Сельхозтехникын» аймагай отделениин, РСУ-гай хүдэлмэрилэгшэд. СПТУ-гай hурагшанар колхоз, совхозуудай малшадта саг үргэлжэ туhалалсана.

Ц-Е. СУДАНОВ.

Господин Урхо Калева КЕККОНЕНДЭ, Финляндиин Республикын Президентдэ

Финляндиин Республикын президентын тушаал Танай, господин президент, даажа абаhантай дашарамдуулан, манай үнэн зүрхэнэй баяр хүсэхалан тогтоон абыт.

Хани барисаатаороной президентын тушаалда байхадаа, совет-финляндиин hайн хүршэнэрэй харилсаануудые улам саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан Танай ажал ябуулга Советскэ Союз дотор үндэрөөр сэгнэгдэдэг.

Манай оронуудай хоорондохи али бүхы талын холбоо барисаан 1948 ондо баталагдаhан хани барисаан, харилсаа холбоон ба бэе бэедээ туhалалсаха тухай договорой үндэhөөр, манай оронуудай арадуудай аша туhада, мүн Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал, харилсаа холбоо улам бэхижүүлгын аша туhада саашадаашье амжалтатайгаар хүгжөөгдэхэ байха гэжэ бидэ батаар этигэнэбди. Гүрэн түрын шухала ажал ябуулгадаа саашадаашье амжалта туйлахыетнай Танда, господин президент, үнэн сэдьхэлhээ хүсэнэбди.

Л. БРЕЖНЕВ. **Н. ПОДГОРНЫЙ.** **А. КОСЫГИН.**

А. А. ГРОМЫКЫН СИРИДЭ БАЙҺАН ТУШАА

ДАМАСК. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай По... гэшүүн, ... гадаадын хэ... тр А. А. Громыко ... элдэ Арабуу... хүгжэлтын ... гай хүтэлбэ... САР-ай ... рэй орлогшо, ... үүдэй министр ... Хаддам фев... сайлалга эм... гын үедэ ми... хэлээ. ... та хандаха... министр нигэжэ ... алга хадаа ма... хоорондохи ... най, харилсаа ... шон байдалда, ... заншалта бо... рисаанай ор... үнгэржэ бай... он хэлсээнүүд ... дай хоорондохи харилсаануудые улам саашадань хүгжөөхэ байха гэжэ би батаар этигэнэб.

Энэ райондо үнэн зүб эб найрамдал тогтоохын туладa бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байhан иимэ харюусалгатай хаhада Та манай орондо айлшалжа байнат. Араб арадуудай үнэн зүб тэмсэлые Советскэ Союзай дэмжэдэг, тэдээндэ туhаламжа хүргэдэг ушарые Сири үндэрөөр сэгнэнэ гээд үгынгөө түгэсхэлдэ Абдель Халим Хаддам онсолон тэмдэглээ.

Харюугай үгэ А. А. Громыко хэлэhэн байна. Араб арадуудай империализмда, колониализмда эсэргүүсэн хэдэг тэмсэлые Советскэ Союз хододоо дэмжэдэг гэжэ бүгэдэндэ hайн мэдээжэ. 1956 ондо гурбан гүрэнэй дobtолхо үедэ тэдэниие дэмжээ hэн. 1957 ба 1958 онуудта империалис добтолгын аюулай сэхэ тохёолдоод байhан үедэ, мүн 1967 ондо болоhон дайнай үедэ иимэ дэмжэлгэ хүргэгдөө hэн. Дүтын Зүүн зүгтэ тээсгэн шэнэ дайнай соробхилходо, иимэ дэмжэлгэ үзүүлэгдээ бэлэй. Ээрхэг түримхэй добтолгодо ороhон Сири болон араб бусад оронууд өөhэдыгөө аршалан хамгаалжа шадаа. Бээ аршалан хамгаалхаhаа гадна, тэдэнэр ээрхэг түримхэйшүүлдэ ёhотойл шанга hургаал үгөө бшуу. Гэбэшье араб гүрэнүүдэй национальна талаараа бээ даанхай байдалые бэхижүүлхын түлөө, Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэл үшөөл дүүрээдүй. Энэ тэмсэл мүнөө шэнэ эрхэ байдалда дэлгэрнэ. Энэ шэнэ эрхэ байдал хадаа бата нэгэдэлтэй байха, өөhэдынгөө хүсэлэл оролдолгые таарулан ябуулха тухай онсо анхарал оролдолго гаргаха гэhэн эрилтэ араб оронуудай, тэдэнэй бүхы ханинарай урда табина.

Үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдалай дайсад — Израильда, мүн тэрээнhээ ондоо тээгүүршье — булимтаран абаhан араб газар дайдые өөhэдынгөө мэдэлдэ барижа байхые оролдоно. Элдэб эсын мэхэ гохын ашаар арабуудые бээ бээhээнь hалгаан холодуулжа, арабуудые болон тэдэнэй ханинар ба союзнигуудые hалгаан таhалжа шадаха ааламди гэжэ тэдэнэр hанаашална. Ушар иимэhээ бидэнэр мүнөө үедэ хани барисаагаа, бата нэгэдэлээ улам саашадань бэхижүүлхэ тухай hүларшагүй анхарал хандуулха ёhотойбди.

Президент Асадтай болон Сириин бусад хүтэлбэрилэгшэдтэй мүнөөдэр эхилhэн хөөрэлдөөнүүд шухала эдэ зорилгонуудые туйлаха хэрэгтэ хамтааран оруулhан шэнэ хубита болохо ёhотой. Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шиидхэхэдээ, нягтаар харилсахынгаа хажуугаар Советскэ Союз Сириин Араб Республика хоёр экономикын болон соёл культурын эгээл элдэб янзын hалбаринуудай талаар хоёр талын холбоо барисаа хүгжөөжэ байhаар. Энэ холбоо барисаан манай оронуудай арадуудай али алинайнь аша туhада зорюулагдана. Энэ харилсаа холбооной имагтал нэгэ тодорхой гэршэ тухай — Евфрадай гидроэнергетикын комплексын барилга тухай хэлэхэдэ эли болохо байна. Энэ комплексын түрүүшын турбинанууд hаяын сагта Сириин промышленна предприятинууд ба барилганuудта, эмхи зургаанууд ба городуудай, хүдөө нютагуудай гэр байрануудта зайн гал үгэхэ юм.

А. А. Громыко Каир ерэбэ

КАИР. (ТАСС). Египедэй правительствын уряалаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко мартын 1-дэ Египедэй Араб Республикын ниислэл хото ерэбэ.

Аэропорт дээрэ А. А. Громыкые Египедэй Араб Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахми болон Египедэй тусхай тушаалта бусад хүнүүд, тэрэшэлэн Египедэй Араб Республикада байдаг СССР-эй хэрэгүүдэй талаар саг зуурын этигэмжэтэ П. С. Акопов угтаhан байна.

Каирай аэропортдо ерээд байхадаа, А. А. Громыко мэдүүлгэ хээ.

КАИР. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко ба Египедэй Араб Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Фахми гэгшэдэй хоорондо Каирта мартын 1-дэ хэлсээнүүд эхилээ.

Үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн эдэ хэлсээнүүдэй үедэ уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар hанамжануудаа халан абалсаhан байна. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалда, тусхайлан хэлэбэл, Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые политическэ ёhoop гуримшуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа.

Партийна ажабайдал

ПАРТИЙНА БҮЛЭГЭЙ ХҮСЭН

Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой шэрэм шудхалгын цех. Энэ цехтэ бүхыдөө 250 хүн ажалладаг. Тэндэхи партийна организацида дүн хамта 33 коммунист тоологдоно. Гадна 34 комсомолшуудтай. Цехэй партийна организацие коммунист М. М. Мантыков хүтэлбэрилнэ. Эндэ дүрбэн партийна бүлэг байгуулагданхай.

Коммунист нүхэр Ступинай толгойлдог партийна бүлэгэй хүдэлмэритэй зарим тэды танилсаха арга намда заводой партком, цехэй партийна организаци олгоhон байна.

Нүхэр Ступин хуушанай коммунист. 1944 ондо Ленинскэ партиин гэшүүн болоhон байна. Заводой формовочно-стержневой участогта хорин юhэдэхи жэлээ хүдэлнэ. Хэбшэн (формовщик) мэргэжэлтэй. Тус участогта бүхыдөө арбан долоон хүн ажалладаг. Тэдэнэй зургааниинь коммунистнууд юм. Тиимэhээ энэ юрын хүдэлмэришэндэ тон хүндэтэй, харюусалгатай партийна хэрэг даалгагданхай.

Вагоной болон локомотивай ямар нэгэн детальнуудые шудхахын тула түрүүн тэдэнэй хэбүүдые гараар хэхэ баатай бологдодог. Иимэл орёо хүндэ, шухала захилнуудые тус участогай хүдэлмэришэд дүүргэжэ байдаг. Бии байгаа арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэн, түүхэй эд ба материалнуудые алман, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, бага гаргашатайгаар, hайн шанартай продукци гаргаха гэhэн зорилгоёо участогай ажалшад гол түлэб hайнаар дүүргэжэ байдаг гэжэ хэлээ hаа, алдуу болохогүй гэжэ hанагдана.

— Манай участогта ажалай журам шангаданхай. Үнгэрhэн 1973 ондо оройдоол нэгэл хүдэлмэришэнэй зүгhөө шалтагаангүйгөөр ажалhаа hамшаха ябадал үзэгдөө hэн. Участогтамнай диилэнхи олон хүдэлмэришэд 25 жэлhээ дээшэ хүдэлнэ. Тэдэмнай ажалша бэрхэ, журам hайтай зон гээшэ ааб даа,— гэжэ нүхэр Ступин омогорхонгёор хөөрэнэ.

Эндэ жэшээ болгон ахалагша кладовщик А. А. Комиссаровые дурдалтай. Заводто 1932 онhоо хойшо хүдэлнэ. Энэ үе соо тэрэ ажалhаа нэгэтэшье hаатажа үзөөгүй хүн. Социалис мүрысөөнэй ударник юм. Иимэ хүнүүдые нэрлэхэ болоо hаа, яhала олон ааб даа.

Коммунистнууд хадаа тусгаар харюусалгатай зон гээшэ ааб даа. Гол хүдэлмэриингөө хажуугаар эдэнэр партийна тусгаар даабари дүүргэжэ байдаг зон. Нэн түрүүн коллектив дотороо ойлгууламжын ба хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулдаг. Участогай коммунистнууд барандаа агитаторнууд. Ээлжээлэн нүхэдэйнгөө дунда хөөрэлдөө саг үргэлжэ үнгэргэжэ байдаг. Энэ хүдэлмэри партгруппорг нүхэр Ступинай хүтэлбэри доро ябуулагдадаг. Коммунистнууд нүхэд Б. А. Гончаров, В. А. Щербаков, участогай мастер Н. П. Васеев болон бусад партийна даабаряа үнэн сэхээр дүүргэжэ байдаг гээд онсолон тэмдэглэмээр. Нүхэр Васеев заводто хүдэлхынгөө хажуугаар түмэр замай үдэшын техникум дүүргэжэ байнхай.

Долоон хоногой четверг бүхэндэ «Мастерай үдэр» үнгэргэгдэдэг. Энэ үдэр участогай хүдэлмэришэд сугларжа, коллектив дотор ушарhан дутуу дундаяуудые бушуу түргэнөөр усадхахын тула үйлэдбэритэй сэхэ холбоотой асуудалнуудые барандаа зүбшэн хэлсэжэ, хүнүүдэй харюусалга, тэдэнэй ажалыень бүри шангадхажа байдаг. Бии, байгаа дутагдалнуудые саг соонь обёорон, олоной хүсөөр усадхажа, ажалай журам шангаар сахижа байхадань, участогай бүхы ажал хэрэг урагшатай hайнаар ябана. Эндэ социалис мүрысөөн шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ.

Партийна бүлэг участок дотор социалис мүрысөө эмхидхэлсэжэ, тэрэниие хүтэлбэрилнэ.

Шэрэм шудхалгын цехтэ бүхыдөө долоон участок тоологдоно. Группарторг нүхэр Ступинай участок вагон, локомотивай деталинуудай хэбтэ орохо материал бэлдэдэг участогтай мүрысэдэг. Нүхэр ёhоной мүрысөөн хадаа ажалшан хүнэй творческо эдэбхи үүсхэл хүгжөөлгэдэ, хүниие журамтай болголгодо ехээр нүлөө үзүүлнэ гээшэ ааб даа.

Манай хөөрэжэ байhан энэшье участогта социалис мүрысөөнэй үргэн дэлисэтэйгээр ябажа байhаниинь абаhаар мэдэгдэнэ. Юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ, жэшээнь, участогай хүдэлмэришэд барандаа бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоhон байха юм. Энэшье жэлдэ КПСС-эй ЦК-гай партида, совет арадта хандаhан Хандалгада, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолдо харюу болгон, тэдэнэр 1974 оние габшагай ажалаар тэмдэглэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Гарааран элдэб детальнуудай хэбүүдые хэдэг участогай коллектив 1974 оной угтамжын түсэб-социалис уялга абанхай. Тэдэнэр түсэбтэ 9-дэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб 1974 оной декабриин 20 болотор дүүргэхэ зорилготой. Коммунис ажалай түлөө мүрысөөндэ бүхы хүдэлмэришэдые хабаадуулха гээд тэдэнэй социалис уялгын хоёрдохи пункт соо хэлэгдэнэ.

Мүнөө хараад үзэхэдэ, коммунис ажалай участогай хүдэлмэришэд булта коммунис ажалай ударнигууд болоно. Байгша ондо тэдэнэр «Ажалай ба ниитын эрхим журамтай коллектив» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө түрүүшын үдэрhөө габшагай шангаар тэмсэжэ байнхай. Тиихэдэ үйлэдбэри дээрээ гэмтэ ябадал гаргахагүйн, гай усалда орохогүйн түлөө тэмсэхэ байна.

1974 оной январь hарын ажалай дүнгөөр цехэй мастерска участогуудай дундаhаа энэ участок эрхимлэжэ, мүнгэн шанда хүртөө.

Гадна участогай хүдэлмэришэн бүхэн өөрын социалис уялгатай. Эндэ жэшээ болгон коммунист Б. А. Гончаровой уялга хараад үзэе. Найман часай программа долоон час соо дүүргэхэ, ажалай бүтээсэ табан процентээр дээшэлүүлхэ, эрхим шанартай продукци бүтээн гаргаха, барижа байhан юумэнүүдтээ эзэн ёhоор хандаха, полит-hуралсалаа hайнаар дүүргэхэб гэжэ тэрэ бэеэ уялгална.

— Үнгэрhэн 1973 ондо участогай партийна бүлэг үшөөл дүүрэн хүсэн соогоо хүдэлжэ шадаагүй, мүнөө жэлдэ хүдэлмэреэ бүри эдэбхитэй болгохын түлөө оролдонобди, — гээд нүхэр Ступин хөөрөөнэйнгөө түгэсхэлдэ тэмдэглээ hэн. — Юун хэгдээб гэнэ гүт? Элдэбын темэнүүдээр жэлэй туршада дүн хамта арбан долоон хөөрэлдөө, 3—4 суглаа үнгэргөөбди. Энэмнэй тон бага гэжэ hананаб.

Эдэ бүгэдэнhөө ямар тобшолол хэлтэйб? Бухы дээрээ участогай партийна бүлэг коллектив дотороо ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Хүдэлмэришэн бүхэнэй оролдосо ехэтэйгээр хүдэлжэ, эрхим шанартай продукци гаргалгада партийна бүлэг гол анхаралаа хандуулна.

М. ЦЫРЕНОВ.

КПСС-эй райкомуудhаа мэдээ...

ГАБШАГАЙ hАРА СОНОСХОГДОБО

КПСС-эй Сэлэнгын райкомой бюрогой заседани болоо. Тэндэ «Хүдөөгэй дунда hургуулинуудта үйлэдбэриин мэргэжэл шудалха hуралсал hайжаруулха тухай» асуудал үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэбэ. Энэ асуудал хэлсэхэ үедэ аймагай дунда hургуулинуудай директорнүүд хабаадалсаа.

Бюро энэ асуудалаар тусхай тогтоол батала абажа, дунда hургуули участок бии герасимовска участок бии болгохо, тэндээ элдэб туршалга хэхэ, мүн механизаторай мэргэжэл шудал... хай кабинедтэй болох... той гэжэ заагаа. Энэ... колхоз, совхозууд са... жэ туhалжа байхаа... лагдаа.

Мартын туршада ге... мовска болон фермэ ша... участогуудые таhал... абажа, тэндээ хүдэлмэ... жэ эхилхэ габшагай... соносхогдобо.

Д. ЦЫДЫ...
КПСС-эй райко...
эмхидхэлэй таhа...
даа...

Буряадай хүдөө ажахын институдай зоотехническэ факультедэй хоёрдохи курсын студентнэр «Байгал» учхозой Б. С. Цыреновэй отарада хурьгадые абана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: студентнэр — ерээдүйн мэргэжэлтэд.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АРМЕНИИН ССР. Худалдаа наймаанай «Армсельхозтехника» нэгэдэл мүнөө жэлдэ нёдондо жэлэйхиhээ 4 миллион түхэригөөр ехэ сэнтэй элдэб техникэ абаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нэгэдэлэй баазада буулгагдаад байhан тусхай хэрэглэлэй автомашинанууд.

ТАСС-ай фотохронико.

НИИТЫН ҮҮСХЭЛЭЭР

Хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэдэг Буряадай техникумэй политэкономиин кабинедэй дэргэдэ «Политические знания» гэhэн кружок hурагшадай үүсхэлээр эмхидхэгдэбэ.

Түрүүшын хэшээл боложо, «КПСС-эй экономическа политикын гол зорилго» гэhэн лекци Буряадай габьяата экономист В. А. Игнатюк уншаба.

Лекци уншахаhаа гадна, харуулан ойлгуулха «Үдэрэй hонин», «Этирын булан» гэдэг выставкэнүүд кружогой хүдэлмэри бүри hонин болгобо.

М. МЕДОВАЯ.

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

СССР-тэ бүтээгдэжэ байhан «Крым» гэжэ танкертa табигдаха винт Ленинградай Пролетарска заводто бүтээгдээд, шалгалта гараба. Тус винтын шэгнүүрынь 164 тонно, минута соо тэрэ 85 эрьесэ хэхэ байна. Энэ винт корабль дээрэ табигдаад байхадаа, судныи урагшаа дабшасые түргэдхэхэ дүүрэн аргатай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинградай пролетарска заводой хабсаралгын цех соо винтын шалгалтын үедэ.

АПН-эй фото.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

М. Ф. ШАМСИМУХАМЕДОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Республикын партийна ба ажахын эмхи зургаануудта үнн удаан саг соо hайнаар хүдэлhэнэйнь түлөө түрэhөөр 60 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай орденто авиационно заводой ахалагша технологой орлогшо нүхэр **Шамсимухамедов** Мирза Фараховичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной мартын 1.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ШЭНЭ БАРИЛГА

МИНЕРАЛЬНА ҮТЭГЖҮҮЛГЭНҮҮД... СИБИРТЭХИ ТҮРҮҮШЫН КОМБИНА...

10 мянган хүн зонтой шэнэ тосхон ойрын жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ хотын зүүн урда захадань урган бодохо юм. Фосфорно концентрадуудые үйлэдбэрилхэ Сибирь ба Алас-Дурна зүгтэхи түрүүшын горно-шанаржуулгын комбинат (ГОК) эндэ баригдаха. Энэмнай ороной зүүн районуудта агроруданууд гэдэгүүдые үйлэдбэрилхэ түрүүшын ехэ предприяти болохо. Тус комбинат Ошурковай апатидуудай ашагта малтамалаар хангагдаха. Жэлдээ 18 миллион тонно руда малтагдан абтажа, комбинадта болборуулагдаха юм. ГОК-ой барилга — Буряадай АССР-эй промышленностиин хүгжэхэ гол шухала шатануудай нэгэн мүн. Бэдэрэлгын хүдэлмэри hаяар дүүрэжэ, ГОК-ой баригдаха газар тодорхойлогдохо байна.

Манай нютагай түхэл шарайе үндэhөөрнь хубилгаха горно-шанаржуулгын асари ехэ барилга тухай сэдьхэлээ хүдэлэнгүй байжа хэлэхын аргагүй. Юундэб гэхэдэ, минии хани нүхэдэй — геологуудай хүшэр бэрхэтэй, эршэтэ габшагай ажалай үрэ дүн болоно бшуу.

Ошурковай ашагта малтамалые бэдэрэн олоод, ашаглажа эхилхээ байhан ушар — манай ороной газарай гүн соохи баялигуудые дары түргөөр ашаглахын түлөө тэмсэлэй түүхэ болоно. Энэ түүхэ юугээрээ гайхамшаг бэ гэхэдэ, мүнөө сагай олохон гол шэнжэнүүд энээн дотор элеэр харуулагдана. Эдээнhээл эхилхэмнн.

Хүдөө ажахыгаа аша үрэ ехэтэй болгохо, хараа бодол мүнөө үеын онсо шэнжэ шанартай. Бусад арга нүхэсэлнүүдhээ гадна, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, тодорхойлон хэлэбэл, фосфатна үтэгжүүлгэнүүдые үргэнөөр хэрэглэhэнэй үндэhөөр иимэ юумэн туйлагдаха аргатай.

Кольско хахад аралдахи Хибинын туйлай элбэг ашагта малтамал хэрэглэдэг «Апатит» гэжэ комбинат hая болотор фосфатна түүхэй зүйлнүүдээр Советскэ Союзай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангадаг гансал ехэ предприяти байhан юм. Тиигэбэшье ашагта малтамалтай гансахан газар манай орон мэтэ иимэ ехэ гүрэнэй эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые бүрин хангажа шадахагүй байна. Тэрээнhээ гадна, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые Кольско хахад араhаа ороной зүүн районууд худар зөөхын тула хэды ехэ мүнгэнэй гаргашалагдаха байhаниинь элитэ ааб даа.

Энээнтэй дашарамдуулан, ороной зүүн районуудта ашагта малтамалтай шэнэ газарнуудые олоhоной ашаар фосфатна түүхэй эд бүри ехээр абаха зорилго шиидхэхэ асуудал 50-яад онуудай hүүл багта СССР-эй Геологиин министерствын үмэнэ табигдаа hэн.

Бэдэрэлгын үргэн ехэ хүдэлмэри мүнөө үеын геологическа албанай онсо шэнжэнь болоно.

Тиин, Буряадай геологическа управлени геолого-бэдэрэлгын туйлай ехэ хүдэлмэри ябуулжа эхилээ hэн. Ашагта малтамалнуудые бэдэрэн ололгодо управлениин хүтэлбэрилэгшэд бүхы коллективээ элсүүлэн, фосфорно түүхэй зүйлнүүдтэ анхаралаа ехээр хандуулhан байгаа, Фосфатна түүхэй эд бэдэрэн олохо тусхай парти эмхидхэгдэhэн юм.

1962 ондо геолог Г. М. Яценко Улаан-Үдэ хотоhоо 18 километрэй зайда бэдэрэлгэ-буулгабариин хүдэлмэри хэхэ үедөө апатидтай зоные элирүүлhэн байгаа. Буряадай геологическа управлениин энэ hалбариин инженер И. М. Федорченко апатидтай газар бүхэниие анхаралтайгаар адаглан хинадаг hэн. Нэгэ зонын хэр ехэ апатидтайе шэнжэлэн сэгнэхын тула уданшьегүй геолог Н. В. Нефедовтэй хамта тиишэ ошобо. Теэд тэрэнь апатидай ашагта малтамалаар хомор байшоо. Апатидай рудатай зонын бага байhан хадань промышленна малталга хэхэ үндэhэ баримта үгы байба. Сэхыень хэлэхэдэ, апатидай дуратай газар дүтэ шадар байхал ёhотой гэжэ И. М. Федорченко hайн ойлгоод, дүтын участогуудта бэдэрэлгэ хэхэ даалгабари Н. В. Нефедовтэ үгэбэ. Ошурковай ашагта малтамалые элирүүлэн ашаглаха хэрэгтэ Геологическа управлениин бэдэрэлгэшэд, хүдэлмэрилэгшэд, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, КПССэй обкомой хүдэлмэрилэгшэд ехэ туhа хүргэhэн байна. Гэбэшье И. М. Федорченко энэ талаар ехэ габьяатай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хэдэхэн үдэрэй үнгэрhэнэй hүүлээр Н. В. Нефедов апатидай рудагай багахан hудалтай диоридуудай участок олоо бэлэй. Энэ участогыень наринаар адаглан хараhанай удаа И. М. Федорченко бэдэрэлгын хүдэлмэри хэхэ гэжэ шиидхээ hэн. «Иимэ багахан апатидтай рудае промышленна аргаар малтан абажа болохогүй» гэжэ зарим хүнүүд хэлэhэншье байха. Нээрээшье, Хибинын ашагта малтамалай руда доторхи апатидай 40—80 процент байхадань, харин Ошурковай руда 8—10 процент апатидтай юм. Эндэхи руда апатидаар багашье hаа, үргэн ехэ газарта бии. Тэрэшэлэн экономическа таарамжатай hайн газар: шоссе харгы, электро-дамжуулгын лини, түмэр зам хажуугаарнь гарадаг гэжэ И. М. Федорченко баримталан хэлэhэн байгаа. Ашагта малтамал гарган абадаг мүнөөнэй промышленностиин хүгжэлтын гол шухала шэнжэнүүдые хараада абаhан байха юм.

Багаханшье нөөсэтэй аад, ехэ газарта байhан рудае хэрэглэлгэ экономическа талаараа ашаг олзо ехэтэй. Энэншье ойлгосотой ... Ехэ ашагта малтама... зарта мантан томо... приятн барижа, уда... соо ашаглажа болохо... лой ба ажаhуудал ... гын гол шухала зүйл... болбосон түхэлтэй т... дые, хото городууд... барижа болохо.

В. Г. Михолаповай, ... Костроминай хүтэлб... ро Ошурковай ашагт... тамал шэнжэлэгдэhэ... гаа. Энэ газарые эл... ололго манай үеын ... нэгэ онсо шэнжээр ... лэдбэриин ба эрдэм ... эмхинүүдэй нягта ... барисаатай байhаар ... лэгдээ hэн. СССР-эй ... нуудай академиин ... риин отделениин Б... филиалай Геологиин ... гай (мүнөө Геологиин ... тут болгогдонхой), ... мическэ түүхэй эдэй ... тудай, бэдэрэлгэ хэ... физикын эрдэм-шэ... гын бүхэсоюзна инст... хүдэлмэрилэгшэд О... вай ашагта мал... шэнжэлэн элирүүл... на. Ошурковай ашагт... тамал апатидай руда... бололгын шэнэ түхэ... жэнь болоно гэжэ С... Наукануудай академ... бириин отделениин Б... филиалай Геологиин ... гай хүдэлмэрилэгшэ... Шаракшинов боло... элирүүлэн тодоруул... ха, Магмын бод... диоридууд соогуур ... растворнуудай ну... тиимэ зүйлнүүд б... бии болоhон байна. ... гиин таhагай хүдэл... шэд И. В. Гордиенк... Кузнецов, А. И. Б... болон бусад саашад... хай шэнжэлгэнүүдые ... тэдэ тобшолол тай... дыень баталаа. Нау... дэлмэриинь гол дү... дэ хэдэн статьянууд ... графинууд дотор эл... харуулагдана. Гол ... гүүдыень олоной ... табидаг мүнөөнэй ... лэлгын онсо шэнж... рые тэмдэглэжэ ша... Апатидтай диорид... шаа монографиин ... манай Эхэ ороной ... республиканууд hаа, ... нуудhаа — Узбек... Татарhаа, Яхадhаа ... сад нютагуудhаа ... то бэшэгүүдые аб...

И. М. Федорченко... бинет соонь хөөрэлд... бабди. Ошурковай ... риха тухай КПСС... гай, СССР-эй Мин... дэй Соведэй тогтоо... да харуулна. ... шпадтай Наранай ... малтамал тухай ... нууд стол дээрэнь ... Эндэ хэды ехэ нөө... лигтай байhыень ... комнеси hаяар бата... ха. Ашагта ма... баян газарнууд э... дэжэ, арад зоной ... да хэрэглэгдэнэ.

Г. АНДР...
геолого-минера...
эрдэмэй канд...
геологиин инст...
директорэй ор...

Жэлэй дүн юу харуулааб?

АРГА БОЛОМЖО БИИ

Ябажа байгаа юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлдэ Ахын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшад, малшад партиингаа XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хүсэндэнь хүргэхын түлөө тэмсэжэ, зарим тэды үрэ дүн туйлаа. Нэн түрүүн ажахынгаа экономикые, ниитынгээ үйлэдбэриие улам саашань хүгжөөхын тула гол анхаралаа хандуулаа гэжэ тус колхозой правлениин түрүүлэгшэ тоосоото-hунгалтын суглаан дээрэ хэлэhэн элидхэл соогоо, мүн элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадагшад тэмдэглэбэ.

Табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ парти ба правительствын хандалга, уряал орон дотор зэдэлжэ, хаа хаанагүй бүхэсоюзна социалис мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр долгилоо. Манайшье колхозой малшад эршэ зоригтойгоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр энээндэ хабаадалсан, гол hалбари — мал ажалаа улам саашань хүгжөөхэ, тэрээнhээ абтаха ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, тиигэжэ бүгэдэ арадай хүдэлөөндэ өөhэдынгөө хубитые оруулхын түлөө тэмсэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаhан хүнүүд соохоо Д. М. Галсанова, Т. Р. Бутаева, С. Д. Бамбагаев А. П. Иванов, Х. А. Жигжитов, Д. Д. Дабаев, С. Д. Цыбиков, Ж. Б. Мандагаев гэгшэдэй нэрэнүүд онсолон заагдаа. Тэдэнэй дунда орден ба медальдашье, Хүндэлэлэй грамотанууд ба үнэтэ бэлэгүүдтэшье хүртэгшэд аймагай чемпионуудшье бии. Колхозой хоёрдохи бригадынхид аймагай бригадануудай хоорондо дэлгэрэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, партиин райкомой ба аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн.

Гэбэшье колхозой экономикын ургалта мүнөөнэй эрилтэдэ яашье хүрэнэгүй. Гүрэндэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха түсэб, уялга,мүн малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ даабари зарим жэлдэ дүүргэгдэнэгүй. Тиин өбэртэ бодо малай тоо толгойе олошоруулха түсэб үнгэрhэн жэлдэ 90 процент дүүргэhэн байна. Нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриhөө hаагдаhан hүнэй хэмжээн жэл соогоо дунда зэргээр 600 литрhээ дээшэлнэгүй. Үнгэрhэн жэлдэ гүрэндэ тушаагдаhан үхэр бүхэнэй дунда зэргын шэгнүүр оройдоол 250 килограмм татана. Колхоз нёдондо жэлэй туршада хамта дээрээ 440 тугал, 790-ээд толгой хурьга абажа түлжүүлхэ гэжэ түсэблэhэн байгаа hаа, үнэндөө 398 тугал, 633 хурьга абажа түлжүүлээ. Ажахы дотор зуун эхэ малhаа тон үсөөн түл абтана. Тиихэдэ тус ажахыда адуу малай элдэб шалтагаанаар үхэл, гарзада орохонь баhал ехэ байhаар.

Эдэ дээрэ дурсагдаhан тоо, баримтанууд, дутагдалнууд колхозой экономикодо горитойхон гарза хохидол ушаруулна. Ушар иимэhээ тус колхоз юhэдэхи табан жэлэй гурбан жэлэй туршада гүрэнэйнгөө урда олохон центнер мяха үритэй үлэhэн байна.

Мал ажалда бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхажа, тэрээнэй ашаг үрэ эрид дээшэлүүлхэ, ажалда шэнэ онол аргануудые, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ, малайнгаа үүлтэрые hайжаруулха, түргэнөөр бэежэхэ, мяхажахаар hайн үүлтэрэй үхэрнүүдые саашадаа үсхэбэрилхэ, ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ, шалгалта ба хиналта hайжаруулха гэхэ мэтэ асуудалнууд колхозой правлениин зүгhөө анхарагданагүй гэжэ үгэ хэлэгшэд С. Д. Биданов, Д. Л. Мандагаева. А. Ж. Хандаков гэгшэд тон зүб шүүмжэлэл хэбэ.

Үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ гол анхарал хандуулха, сабшалан нугануудаа hайжаруулха, олон жэлэй тэжээлэй ногоо ехээр тариха, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ, шэнэ газар элдүүрилхэ, энэ хэрэгтэ механизаторнууд ба луговодуудай үүргые дээшэлүүлхэ тухай үгэ хэлэгшэд баhал ехэхэн эрилтэнүүдые табяа. Шэнэ газар элдүүрилжэ, малай тэжээл элбэг ехээр өөhэдөө бэлэдхэдэг болохо саг ерээ.

Гэбэшье Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ниитынгээ адууhа малые, тэжээлээр хүсэд ханганагүй. Үбhэнэй, зелёнкын ургаса урдынхидаал ахир бага абтана. Уhа бүлэдэг станцинууд, бусад техникэ энэ хэрэгтэ хүсэд ашаглагданагүй. Колхоз соо механизаторнууд дуталдана. Энээнhээ боложо, трактор, автомашинанууд, бусад хүдөө ажахын техникэ дүүрэн хүсэндөө зүбөөр ашаглагданагүй. Механизаторнуудые олоор hургаха, бэлдэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые абанагүйбди гэжэ колхозой механик нүхэр К. Д. Пронтеев тэмдэглээ.

Мүн мал ажалдашье хүдэлхэ хүн дуталдана. Колхозой правлениин, партбюро, ВЛКСМ-эй комитедэй залуушуулые мал ажалда табяад, hайнаар урмашуулаад, ажал хүдэлмэриие нь гуримшуулаад байгаа hаань, hураггүй ондоо байха hэн:

— Колхозоймнай наhатайшуулые халан абаха, мал ажалай хүгжэлтэдэ өөhэдынгөө хубитые оруулха гээшэ залуушуулай нангин уялга мүн. Мүнөө жэл колхоздоо залуушуулай hүhаалиин фермэ бии болгохо талаар ажал ябуулха хэрэгтэй. hаалишанаар, мал адуулагшадаар, хонишодоор ажаллаха дуратай залуушуул олдохол байха, — гэжэ колхозой үнинэй гэшүүн, коммунистка Д. Л. Мандагаева тон зүбөөр хэлэбэ.

Ажалшадай дунда социалис мүрысөө зүб мүрөөр эмхидхэхэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие hайжаруулха, хүн бүхэнэй харюусалгые дээшэлүүлхэ, колхозой правлениин ба партбюрогой талаhаа ажалай эмхидхэлые, ажалай түлбэриие гуримшуулха, шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые саг үргэлжэ хинажа байха, ниитын эмхинүүдэй, арад зониие хангадаг эмхи зургаануудые hайжаруулха тухай үгэ хэлэhэн Г. Л. Дамшаев, С. Д. Биданов болон бусад тэмдэглэбэд.

Тоосоото-hунгалтын суглаанда тус ажахытай мүрысэдэг «50 лет Октября» колхозой ажалшадай түлөөлэгшэд байлсаа. Тус делегациин хүтэлбэрилэгшэ, колхозой парткомой секретарь А. Л. Шарастепанов колхозойнгоо ажал хэрэгүүд тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь П. Д. Марзаев суглаанда байлсажа, колхозой правлениин ажалда бии байгаа дутагдалнууд, ажахын хүгжэлтын арга боломжонууд, нөөсэнүүд, зорилгонууд тухай эли тодоор хэлэжэ үгэбэ. Удаань тоосоото-hунгалтын суглаан дээрэ колхознигууд табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй зорилгонуудые хараалжа, социалис уялгануудые баталан абабад.

Колхозой түрүүлэгшээр правлениин составта нэмэгдэн hунгагдаhан В. Л. Арданов нэгэн дуугаар hунгагдаа. hүүлээрнь хоорондоо мүрысэдэг Ленинэй нэрэмжэтэ ба «50 лет Октября» колхозуудай социалис мүрысөөнэй хэлсээн баталагдан абтаба.

Ц. ЦЫБЛЕНОВ,
аймагай «Малшан» газетын редактор.

Республикын соёлшодой зүблөөн

СОГТОЙ ХҮДЭЛЭГ ЛЭ СОЁЛОЙ ГУЛАМТАНУУД!

Һаяхан Улаан-Үдэ хотодо республикымнай соёлшодой зүблөөн боложо үнгэрhэн байна. Аймагуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай культурын таhагуудые даагшанар, соёлой ордон, клуб болон библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, олониитын түлөөлэгшэд, энэ зүблөөндэ хабаадалсаба. Тиихэдэ манай республикатай мүрысэдэг хүршэ Шэтын областиин соёл культурын түлөөлэгшэд эндэ байлсаа.

Республикын соёлшодой 1973 ондо хэhэн хүдэлмэри, саашанхи зорилгонууд тухай Буряадай АССР-эй культурын министр П. Н. Нимаев элидхэл хээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ олон тоото хүнүүд, соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа.

ҮНГЭРЭГШЭ 1973 он ...даа Буряад ороной ажал... ехэ үйлэ ушартай, ...тагдахаар бэшэ, онсо ... болоhон байна бшуу. ...уб гэхэдэ, 1972 оной декабриин 30-най үдэр бүхы ...т арадуудай ехэ hайн... — СССР-эй байгуулаг...дар 50 жэлэй ойе тэм...лээд байхада, 1973 оной ...ар республикымнай 50 ...эй алтан ой дүтэлэн ерээ ... Буряадай АССР-эй бү... ажалшадтай хамта рес...ликымнай соёлшод ойн ...рай тэрэ жэлдэ баhал ...алтатай хүдэлжэ, орол..., тэмсэжэ гараа гэхэ...ддуу болохогүй.

...культурын министр **П. Н.** ...маев энээн тухай элид... соогоо дэлгэрэнгыгээр ...бэ.

Мүнөө республика дотор ...400 гаран соёлой ордон, ... 430 библиотекэ, 55 ...клуб, 4 музей, хүүгэдэй ...эмэй болон уран зура... 44 hургуули болон бу...емхи зургаанууд тоолог...

Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай аймагуудай соё... ордон болон клубуудта ...мянган үлүүтэй үдэшэ... үнгэрэгдэжэ, 8,1 мян... концерт табигдаhан бай... Тиигэжэ клуб болон соё... ордоной хэмжээ ябуулга, ...а концертые 2,9 милли... хүн зон хараhан.

Клубай хүдэлмэрие hай...уулха талаар нилээд ехэ ...эн хэгдэнэ. Хүдөөгэй ...б гээшэмнай hуурин, тос...он соёл культурын гу...а болоно ха юм. Тии...э клубай ябуулха ажал ...лмэри айхабтар ехэ ...а бшуу.

...үрүү дүй дүршэлые оло... дунда нэбтэрүүлхэ хэрэг ...а соёлшодой нангин уял... болоно. Энэ талаар Ка...кын аймагай соёлшод ...а дүй дүршэлтэй болон... Тиихэдэ хонишоной, ...ишанай үдэрнүүд Сэлэн... аймагта эмхитэйгээр ...ргэгдэнэ. Тэрэ үдэрнүү... үедэ түрүүшүүлэй дүй ...эл үргэнөөр хөөрэгдэнэ, ...гдэнэ.

...циалис мүрысөөнэй дэ... ехэтэйгээр ябаха хэрэг... соёлшодой оруулха хубита ...д ехэ. Клуб, соёлой ...ан бүхэн социалис мү...өөнэй дүнгүүдые гарга...хэнэй түрүүлжэ, хэнэй ...жэ ябаhые эли тодоор ...улжа байха зэргэтэй ха. Тиин гэhээш Яруунын, ...ажанай, Хориин айма...й соёлшод энэ талаар ...румэ хээгүй байhаар. ... аймагуудай олонхи ... соёлой байшангуудта ...до, социалис мүрысөө...баса тухай мэдээсэhэн ...ье харагдахагүй юм.

...убуудта үнгэрэгдэдэг ...эяүүд олон янзын бай...эргэтэй. Жэшээлхэдэ, ...—1972 онуудта манай ...од «Эбдэршэгүй хол...», «Түрэл республикаяа ...н дууланаб» гэhэн те...дтэ зорюулагдаhан ...онүүдые үнгэргөө бэлэй. ...л республикаяа магтан ...наб» гэhэн үдэшэ 426 ... үнгэргэгдөө. Эдэ үдэ...удтэ 85 мянган хүн ха...а.

...адай университедүүд ... хэдэн үгэ. Мүнөө үе... республика доторнай 9 ...рситет хүдэлнэ. Жэ...лэдэ, Мухар-Шэбэрэй ...гын, Хориин, Улаан-... аймагуудтахи арадай ...рситедүүд hайн хүдэл... Тиимэ университедүүдые бүхы аймагуудай түб тосхонуудта нээгээ hаа, тон hайн бэлэй. Юуб гэхэдэ, уран зохёол, уран зураг шудалха, шэнжэлхэ хэрэгтэ арадай университедэй үүргэ ехэ ха юм.

Соёл культурын талаар хүн зонине хангаха хэрэг соёлшодой нангин уялгануудай нэгэн болоно бшуу. Одоол мүнөө үбэлжэлгын харюусалгатай хаhада соёлшоднай хүдөөгэй ажалшадта туhалха, тэдэнние зориглжуулха зэргэтэй ха юм. Захааминай, Мухар-Шэбэрэй, Хурамхаанай, Кабанскын аймагуудта энэ хэрэг яhала hайнаар табигданхай гэжэ сэхэ хэлэмээр. Илангаяа Захааминай аймагай соёлшод комплексно хангалга гээшые урагшатайгаар ябуулна. Тиин гэhээш Зэдын, Сэлэнгын, Бэшүүрэй аймагуудай олохон ажахын гүүртэ, отарануудай малшад, хонишод соёлшодые харадагшьегүй байха юм.

Республика дотор 55 автоклуб бии гэжэ дээрэ дурдагдаа hэн. Теэд тэдэнэй хахадынь эбдэрхэй. Запасной часть, резинэ гэхэ мэтын дуталдаhан дээрэhээ миин лэ хэбтэнэ.

Хүдөөгэй клуб, соёлой байшангууд тухай богонихоноор тогтоё. Хүдөөгэй клуб гээшэмнай тосхон, hууриндахи соёл культурын гуламта болоно гэжэ дахин дабтая. Үнэхөөрөөшье партийна организациин туhаламжаар хүдэлhэн соёлшод яhала амжалта туйлана. Мухар-Шэбэрэй аймагай Түгнын, Зэдын аймагай Ториин, Кабанскын аймагай Шергинскэ, Улаан-Үдын аймагай Оронгын, Захааминай аймагай Мэлын соёлой байшангууд энэ талаар шалгарна.

Хүдөөгэй клуб энэнэй урда тээ сельсоведэй мэдэлдэ байдаг hэн. Мүнөө жэлhээ эхилжэ хүдөөгэй клубууд аймагай Соёлой ордоной филиал болгогдожо, нэгэ түсэбтэй болохонь. Энэмнай хүтэлбэрилхы талаhаа тон hайн болохонь ха юм.

Соёлшодой ажал хүдэлмэрие парти, правительствамнай үндэрөөр сэгнэнэ. Клубай хүдэлмэрие эрхимээр эмхидхэн хэжэ шадаhан аймагта мүнөө жэлhээ эхилжэ республикын Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг барюулагдахань. Энэмнай манай ажал хүдэлмэрие үндэрөөр сэгнэhэн хэрэг болоно бэшэ аал?

Уран hайханай бүлгэм тухай. Энэ талаар манай республика яhала амжалтатай гээшэ ааб даа.. Мүнөө уран hайханай бүлгэмүүдтэ Буряад ороноймнай 40 мянган хүн хабаадана.

Амжалта туйлаhан коллективүүд бии. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай арадай дуу ба хатарай «Сэлэнгэ» ансамбль, Улаан-Үдын аймагай Ехэ-Куналейн шэмээшэгүүдэй, Хэжэнгын аймагай «Ургы» гэжэ хоорнууд, Баунтын аймагай Северный поселогой «Геолог» гэжэ инструментальна ансамбль болон бусад коллективүүд нилээд ехэ амжалтатай. Улаан-Үдын мяханай комбинадай Соёлой ордоной «Тэрэнги» ансамбль Москвада, ВДНХ-да наада харуулаа. Тиихэдэ «Сэлэнгэ» ансамблиин хатарша басагад Москвадахи Съезднүүдэй ордон соо уран бэлигээ харуулаа. Мүн Хэжэнгын аймагай «Ургы» гэжэ хоорой хид Монголой Арадай Республикада айлшалжа ерээ hэн.

Хэды тиибэшье уран hайханай коллективүүднай сагhаа сагта сугларжа, харалгын дүтэлхэ болоходо, хүдэлжэ эхилдэг. Энэмнай тон муу. Уран hайханай коллективүүд жэлэй ямаршье сагта хүдэлжэ байха зэргэтэй ха юм.

Библиотекэнүүд тухай хэдэн үгэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикымнай библиотекэнүүд яhала hайнаар хүдэлжэ гараа. Уншагшадай тооe олошоруулха түсэб 101 процент, хүн зондо ном үгэхэ түсэб 104 процент дүүргэгдэhэн байна.

Түрүү дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлхэ талаар библиотекэнүүд ехэ ажал хүдэлмэри ябуулна. Энэ талаар Хориин аймагай библиотекэнүүд яhала амжалтатай. Тиихэдэ абаhан социалис уялгануудаа Хориин, Мухар-Шэбэрэй, Сэлэнгын, Кабанскын аймагуудай библиотекэнүүд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаа.

Нүүдэл библиотекэнүүдэй номуудые республикымнай 50 гара мянган малшад, хонишод абажа уншаhан байна.

Хэды тиибэшье соёлшодоймнай ажал хүдэлмэридэ дутуу дундануудолон. Түрүү дүй дүршэл үшөөл багаар нэбтэрүүлэгдэнэ. Зарим библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд холын малшад, хонишодто хүрэжэ ошоногүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ мэргэжэлтэд тухай ехэ хөөрэлдөөн гарана. Зүб даа. Манайда бэрхэ мэргэжэлтэд яhала олон. Жэшээлхэдэ, клубай хүдэлмэрилэгшэд В. А. Федосеева, М. Г. Ахмадуллин, Н. Р. Галданова, Д. Д. Дондукова, В. И. Шахова, библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд Р. И. Лисова, Э. Н. Петрова, Г. С. Доржиева, Л. И. Помытова, Г. А. Цырендашиева, Т. В. Воронина болон бусадай нэрэнүүдые оморгорхонгёор дурданабди. «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэг 90 хүндэ мүнөө үгтэхэнь.

Клубуудай хүдэлмэрилэгшэдэй 72 процентнь, библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй 44 процентнь үшөөл тусхай мэргэжэлгүй байна. Мэргэжэлтэд тухай hайнаар бодожо үзэхөөр саг тулажа ерээ.

* * *

ЭНЭ ЗҮБЛӨӨН дээрэ үгэ хэлэhэн нүхэдэй олонхинь мэргэжэлтэдые hайнаар hургаха тухай дэлгэрэнгыгээр hанамжануудаа хэлээ. Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдын соёл-гэгээрэлэй училищиин директор **В. Николаев** үгэ хэлэхэдээ, хүдөө нютагhаа үхибүүд ехэ үсөөн ерэжэ, манай училищида hурана гэжэ мэдүүлбэ. Үнэхөөрөөшье хото городой хүбүүд, басагад училищи дүүргэжэ гарахадаа, хүдөө нютаг ехэ дурагүйгөөр ошодог байна. Ошоодшье жэл гү, али хахад жэл хүдэлөөд, тэндэhээ ябашана.

Хүдөө нютагуудта хүдэлхээ ерэhэн залуушуулда халуун анхарал хандуулжа байха тухай Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой культурын таhагые даагша **В. Филиппов** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ. Тиигээд соёл-гэгээрэлэй училищида hураhан хүбүүд, басагад клубай хэрэг гээшые ехэ багаар шудална. Тиимэhээ тэдэнэрэй олонхинь түрүүшээр ядалдана, эмхидхэхы шадабаригүй дээрэhээ урмаяа түргэн хухарна.

Хүдөө нютагай хүн зонине соёл культурын талаар улам hайнаар хангаха тухай Хориин аймагай библиотекарь **Р. Лисова,** Кабанскын аймагай библиотекын хүдэлмэрилэгшэ **Т. Воронина,** Хяагтын аймгүйсэдкомой культурын таhагые даагша **Н. Шахов** гэгшэд дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Уран hайханай коллективүүдые эмхидхэн байгуулха болоходо, баянистнууд ехэл дуталдана. Улаан-Үдэ хотодо хэдэхэн hарын курсануудта hуража ошоhон баянистнуудай шадабари үшөөл ахиршаг байдаг. Тиигээд соёлой институт, хүгжэмэй училищиин, Улаан-Үдын соёлой ордонуудай коллективүүд hургуулинуудта, хүдөө нютагуудай клубуудта уран hайханай бүлгэмүүдые бии болгоходо туhалха зэргэтэй. Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской гүйсэдкомой культурын таhагые даагша **С. Миронов,** Сэлэнгын аймгүйсэдкомой культурын таhагые даагша **Н. Домиранов,** Зэдын аймагай Ториин Соёлой ордоной директор **М. Ахмадуллин,** болон бусад энээн тухай hанамжануудаа хэлээ.

Клубай хэрэгые тон hайнаар эмхидхэжэ шадаhан Мухар-Шэбэрэй аймагта, библиотекэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ илан гараhан Хориин аймагта республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан тугууд барюулагдаба. Тиихэдэ түрүү соёлшодой үбсүүндэ «Социалис мүрысөөндэ илагша» гэhэн тэмдэгүүд яларба.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

> **Манай совет интеллигенци эрдэм, техникэ болон соёлые бүри ехэ эршэтэйгээр, оролдосотой нэтэрүүгээр хүгжөөхэ, научна хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, эрдэм техникын шухалын шухала туйлалтануудые арадай ажахыда түргэнөөр нэбтэрүүлхэ гээд этигэжэ байдагаа КПСС-эй Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ.**
>
> **(Партида, совет арадта КПСС-эй ЦК-гай хандаhан Хандалгаhаа).**

— Урдань шүдэнэйнгөө үбдэхэдэ, юрэдөө, яажа аргалдаг байhан юм? — гэжэ хажуудаа hууhан үбгэнhөө асуубаб.

— Үбшэн шүдэнэйнгөө узуурhаа нарин шүрбэhөөр уяад, нүгөө тээнь бүхэлhэн хүндэхэн шулуугаа, нюдөө анижа ерээд лэ шэдэжэрхихэдэшни дүүрэшэдэг лэ байгаа юм даа, — гэжэ шоглон хөөрэхэдэнь, нюргаарни хүйтэ даахадал гээдхибэ.

«Хөөрхэй, мүнөө тиигэжэ аргалдаг саг бэшэ даа», — гэжэ сэдьхэлээ тэгшэлээд, шүдөө hугалуулхаяа таhаг руу орошобоб.

Энэ хөөрэлдөөн Улаан-Үдын стоматологическа 1-дэхи поликлиникэ соо болоhон юм.

Бишье удаан болонгүй шүдөө hугалуулаад, аман соогоо жэм-жэм хадхан байхыень элихэнээр мэдэрэн, мүнөөхи үбгэнэйнгөө гарахые хүлеэн hууна6. Тэрэмни түмэр шүдэ табюулха ёhотой юм hэн. Зал соо шүдөө абхуулхашье, табюулхашье, аргалуулхашье зон олон hуунад. Хүлеэhээр байтарни үбгэжөөлни гаража ерэхэдээ, мэнэ hая табюулhан ялагар сагаан шүдэнүүдээ намда hайрхаhандал, миhэрhээр дүтэлбэ.

— Мүнөөшье мяхаяа эдихэдээ шоно болобо гээшэб! — гэжэ танилни бардамлан хүхинэ.

Теэд би өөрөөшье энэ поликлиникэ тухай hайн мэдэхэ hэм.

Улаан-Үдэдэ шүдэ аргалдаг нэгэдэмэл кабинедүүдэй hуури дээрэ 1962 ондо стоматологическа поликлиникэ бии болгогдоhон юм.

Мүнөө энэ поликлиникэ городоймнай аргалжа хэдэг ехэ газарнуудай нэгэн болоhон гээшэ. Эндэмнай дээдэ эрдэмтэй 36 врач хүдэлнэ. Зургаан врач оронoймнай ехэ ехэ институдуудай клиническэ ординатурануудые дүүргэжэ ерэhэн байнад.

— Һая болотор лэ больницада шүдөө үзүүлхээ ерэхэдэшни нэгэл хазуур шэнги юумэ баринхай, ехэнхидээл хургаараа шүдыешни үзэгшэ hэн, харин мүнөө хургаа ама руушни хэхээ болёол даа, — гэжэ нүхэрни урмашан хөөрэнэ.

Энэ поликлиникын ахалагша врач, медицинскэ наукын кандидат Виктор Андреевич Зыбинтэй уулзахадамнай иигэжэ хөөрэбэ;

— Манай поликлиникэдэ шүдэндэ элдэб янзын арга хэдэг юм. Юрын пломбо табихаhаа эхилээд, шүдэндэ орёо нарин операци хэгдэдэг гээшэ.

Бидэ гансашье поликлиникэ соогоо үбшэнтэниие аргалдаг бэшэбди, харин промышленна предприятинууд, зургаануудта элдэб мэргэжэлтэдhээ бүридэhэн бригада эльгээдэгбди. Хүн зоной шүдэеэ үбдэхэгүйн тула hэргылэлгын хэмжээнүүдые абаха гээшэ шухала. Тиимэhээ саад, яслиин, болон hургуулиин хүүгэдэй шүдэ элүүр байхаhаань үзэдэг, hүжэрөөгүй үбшэниень тэрэ доронь аргалдаг байнабди. Хүн гээшэ шүдэеэ бишыханhаа гамнаха ёhотой.

Поликлиникэдэмнай дүй дүршэлөөр баян врачнууд олон юм. Жэшээнь, Буряадай АССР-эй габьяата врач Г. Дырхеева, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденоор шагнагдаhан А. Трызна болон А. Татуйко гэгшэд манай түрүү мэргэжэлтэд гээшэ.

Шүдэеэ аргалуулhан үбгэжөөл бидэ хоёршье ахалагша врачта баярые хүргөөд, ажалдань амжалта юрөөн гаража ошоо hэмди...

Д. ДЫЛГЫРОВ.

Фоторепортаж

ШҮДЭНЭЙ АРГА ШЭДИТЭЙ БОЛОО

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. А. Татуйко операциин урда тээ. 2. Г. Дырхеева үбшэнтэниие аргалжа байна. 3. Операци эхилээ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото-зурагууд.

„Буряад үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

„ХЭЗЭЭ ГУРИМШУУЛАГДАХА ЮМ?"

Иимэ гаршагтай багахан бэшэг манай газетын 1973 оной декабриин 21-нэй номерто толилогдоо hэн. Мухар-Шэбэрэй аймагай Боом нютагай хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга тон муугаар табигданхай, ажалшадай захиhан газетэ, журналнууд ба бусад корреспонденцинүүд саг соогоо асарагданагүй. Тиихэдэ Боом нютагhаа Түгнэ тосхон хүрэтэр hургуулиин hурагшад үдэр бүри ябагаар ябаха баатай гээд тэрэ бэшэгэй бүлэг авторнууд бэшэhэн байгаа.

Дурсагдаhан асуудалнуудые шиидхэхынь тулада КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомдо редакци хандаhан юм.

«Тэрэ бэшэг соо хэлэгдэhэн баримтануудые шалгажа үзэхэдэ, булта зүб гэжэ элирүүлэгдээ. Аймагай ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг комбинадта гансахан телемастер хүдэлдэг hэн тула бүхы телевизорнуудые саг соонь заhабарилжа үрдинэгүй. Мүнөө тусхай графигай ёhoор тэрэ телемастер хүдөө нютагуудаар ябажа, телевизорнуудые заhабаридаг болоо.

Тиихэдэ Боом нютагай хүн зоной захиhан газетэ, журналнуудые эзэндэнь хүргэхэ хэрэг гуримшуулагдаа. Эндэхи ажалшад республиканска газетэнүүдые хоёрдохи үдэртэнь абана. Мүн hургуулиин hурагшадые Боом нютагhаа Түгнэ тосхон хүрэтэр, гэдэргэнь машинаар зөөхэ асуудал шиидхэгдэбэ. Энэ хэрэгтэ «Эрдэм» совхоз тусхай автомашина үгэдэг болонхой» гээд КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Конев редакцида hаяхан мэдээсэбэ.

Аймагай газетын хуудаhануудhаа

Партийна организацинуудай секретарьнарай хуудаhан

Загарайн аймагай «Вперед» газетын редакци партийна эхин организацинуудай ажал ябуулгые үргэнөөр харуулхые ехэтэ оролдоно. Тэрэ зорилгоор парторганизацинуудай секретарьнарай болон партгруппоргнуудай тусхай хуудаhа гаргадаг заншалтай болонхой.

Тиимэ нэгэ ээлжээтэ энэ жэлэй 2-дохи хуудаhан февралиин барагдаха үеэр гаргагдаа. Энэ хуудаhан дээрэ XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь А. Болоневой «Үйлэдбэриин түрүүшүүл парторганизациин түшэг тулгуури», «Шулуутайн леспромхозой парткомой секретарь В. Найдёновой «Захиргаанай ажал ябуулга хинаха комисси» гэhэн асуудалнуудаар бэшэгдэhэн статьянууд толилогдобо.

Колхозой үйлэдбэри дээрэ ажалай үндэр баян үрэ дүн туйлажа, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа ябадаг коммунистнуудай ажал хэрэг тухай нүхэр Болонев дэлгэрэнгыгээр харуулна.

Захиргаанай ажал ябуулгые хинаха партийна комиссинууд парткомой, мүн партбюрогой ёhотой түшэг тулгуури боложо, шадамар бэрхээр хүдэлмэреэ эмхидхэдэг байhан дүй дүршэл тухай нүхэр Найдёнов анхарал татамаар хөөрэнэ.

Хилын саанаhaa

ДЕЛИ

Индиин бюджедэй проект

ТАСС

1974—1975 финансын жэлэй бюджедэй проект Индиин парламентын үзэмжэдэ табигдаба. 47,7 миллиард рупиин хэмжээтэй ниитэ гаргаша хэгдэхэ байна. Энэнь — урда жэлэйхиhээ 9 процентээр ехэ. Шулуу нүүрhэнэй промышленностиие хүгжөөлгэдэ, үтэгжүүлгэнүүдые үйлэдбэрилгэдэ, промышленностиин ба хүдөө ажахын бусад hалбаринуудта урдынхиhaa hураггүй ехэ мүнгэн hомологдохо юм. Ороной арад зоной байдал hайжаруулха политикаяа Индиин правительство шууд бэелүүлжэ байна гээд финансын министр Я. Б. Чаван тэмдэглээ.

ДЕЛИ

ДЕЛИДЭХИ ОРОД ХЭЛЭНЭЙ ИНСТИТУТ

ТАСС

Индиин ниислэл хотодохи ород хэлэ шудалха үдэшын институт дүүргэгшэдтэ дипломуудые, грамотануудые барюулалгын баяр ёhолол hаяхан эндэ болобо. Энэ институт Делидэхи Совет соёлой байшан соо хэдэн жэлэй туршада хүдэлхэдөө, олоной дунда алдаршаа. Хэдэн зуугаад хүбүүд, басагад энэ дээдэ hургуули дүүргэжэ гараhан байна. Жэл бүри үнгэргэгдэдэг шалгалтануудай дүнгүүдээр эдэнэй олонхинь хүндэтэйн грамотануудаар шагнагдаа.

Индиин элитэ мэдээжэ багшанарай нэгэн, Делиин университедэй проректор байhан Б. Гангули энэ баяр ёhолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ород хэлэ шудалалга туйлай ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглээ. Энээнэй ашаар бидэ эрдэм, техникын hүүлэй туйлалтануудтай танилсаха, манай үнэн хани — агууехэ совет арадай ажабайдал, ажал хэрэгүүд тухай мэдэжэ абаха аргатай болонобди.

Индиин-совет соёлой бүлгэмэй национальна соведэй президент К. П. Ш. Менон дипломуудые барюулалгын баяр ёhололдо хабаадажа hургуули дүүргэгшэдые халуунаар амаршалба.

ПАРИЖ

Франциин шэнэ правительство

ТАСС

Премьер-министр П. Мссмерэй байгуулhан Франциин шэнэ правительствын бүридэл мартын 1-дэ соносхогдобо. Шэнэ правительствада гадаадын хэрэгүүдэй министрээр — М. Жобер, экономикын ба финансын министрээр — В. Жискар д'Эстэн, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министрээр — Р. Галле гэгшэд үлэhэн байна. Дотоодын хэрэгүүдэй министрээр — Ж. Ширак томилогдоо. Энэ хүн урданай кабинедтэ хүдөө ажахын ба хүдөөгэй хүгжэлтын министрэй тушаал даажа байhан юм. Мүнөө энэ тушаалда урдань дотоодын хэрэгүүдэй министр байhан Р. Марселен томилогдобо.

ХАНОЙ

РЮВ-эй МИД-эй мэдүүлгэ

ТАСС

Лаосто амгалан байдал тогтоохо ба национальна талаараа эблэрэлгэ туйлаха тушаа хэлсээнэй баталагдаhаар нэгэдэхи жэлэй ойтой дашарамдуулан, Урда Вьетнамай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министерство мэдүүлгэ тунхаглаба.

1973 оной февралиин 21-дэ гар табигдаhан хэлсээн хадаа национальна гол эрхэнүүдээ эдлэхын ба аршалан хамгаалхын түлөө үнэн зүб тэмсэл хэдэг Лаосой бүхы арадай түүхэтэ илалта мүн гэжэ энэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Лаосой патриотическа хүсэнүүдэй hайн hайхан дура зоригые, мүн Лаос тушаа баталагдаhан хэлсээе нарин нягтаар дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулагдаhан тэрэнэй хүсэлэл оролдолгые Урда Вьетнамай Республикын хүн зон, Революционно саг зуурын правительство бүримүhэн дэмжэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ

ТАСС

Иран болон Ирагай хоорондо болоhон хилэ шадарай түлалдаанууд тухай асуудалые ООН-ой Аюулгүйн Совет четвергдэ хаража дүүргээ. Тиихэдээ сэрэгэй ябуулга хэхэhээ, мүн оршон байдалые муудхааажа боломоор ямаршье алхам хэхэhээ арсахыень хоёр талые уряалhан байна. Ирагай гуйлтаар зарлагдаhан Совет нэгэн адли hанамжатай байба. Тиигэжэ гүрэнүүдэй газар уhанай өөртөө хүртэшэгүй байhые хүндэлхэ, арсалдаануудые эбэй ёhoор шиидхэхэ тушаа ООН-ой Уставай гол ёhонуудые үшөө дахин батадхан харуулаа.

Эндэ болоhон үйлэ хэрэгүүдые мүрдэн шалгахын тулада өөрынгөө тусхайта түлөөлэгшые томилхыень ООН-ой Генеральна секретарьта Аюулгүйн Совет дурадхаа.

Аюулгүйн Соведтэ байдаг Хитадай түлөөлэгшэ энэ шиидхэбэрие дэмжээгүй, тэрэниие зүбшөөхэгүй байhан тухайгаа мэдүүлээ.

КАИР

Харилсаан hэргээгдээ

ТАСС

Египедэй Араб Республикын ба США-гай хоорондохи дипломатическа харилсаа бүрин hэргээхэ тухай эндэ соносхогдоо.

1967 оной июнь hарада хоёр ороной хоорондохи харилсаан таhалдуулагдаhан байгаа.

НЬЮ-ЙОРК

Ээлжээтэ ядерна тэhэлэлгэ

ТАСС

Холбоото Штадууд Невада штадтахи полигон дээрэ 43-дахи термоядерна тэhэлэлгээ газар доро хэбэ. США-дахи атомай элшэ хүсэ хэрэглэхэ комиссиин мэдээсэhэнэй ёhoор, тэhэрдэг зүйлэй хүсэн 20-hoo 200 килотонно тринитротолуол байгаа. Һүүлэй үедэ США дүн хамтадаа 1 миллион үлүүтэй тонно тринитротолуол хүсэтэй ядерна хэдэн тэhэлэлгэнүүдые хэhэн байна гээд информационно агентствэнүүд мэдээсэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

Спорт

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАНАЙ ДҮН

Шатараар РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө Красноярск хотодо эхилһэн зонын нааданда манай республикаһаа гурбан шатаршад — мастерта кандидадууд Пинягин, Елсуков, Агафонов гэгшэд хабаадана гэжэ мэдээсээ һэмди. Тиихэдэ гурбан нааданай удаа Пинягин — 4, Елсуков, Агафонов гэгшэд тус тустаа гурбан очкотой болоод ябаһан юм.

Манай шатаршан Михаил Пинягин түгэсхэлэй наадануудта һүбэлгэн бэрхээр уулзалга бүхэнөө үнгэргэжэ шадаа. Тэрэ долоодохи уулзалгын болоходо, Новосибирскын түлөөлэгшэ, мастерта кандидат Шевченко гэгшые шүүһэн, Харламов, Канев гэгшэдтэй тэнсэһэн байба. Харин һүүлшынгээ хоёр нааданда мастерта кандидадууд — Уссурийскын Гойхман, Урда-Сахалинай Котов гэгшэдые шүүжэрхиһэн байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ Пинягин эдэ хоёр шатаршадта шүүгдэһэн юм.

Нааданай дүн гаргахада, Пинягин абажа боломоор 11-һээ 8 очкотой боложо, бусад шатаршадтай 1—5-дахи һуури хубаалдаба. Эдэнэрынь хэд бэ гэхэдэ, спортын мастер Сорокин (Владивосток), мастерта кандидадууд Короткевич (Новосибирск), Романов (Барнаул), Эйспонт (Омск) гэгшэд болоно. Зүгөөр нааданай таблица хаража үзэхэдэ, Пинягин табадахи һуури эзэлһэн байба. Шатаршад Сорокин, Короткевич, Романов гэгшэд РСФСР-эй түрүү һуури эзэлхэ түгэсхэлэй нааданда хабаадалсаха болобо. Агафонов — 5,5, Елсуков 4,5 очко абаһан байна.

В. МАМИЛОВ.

МАНАЙХИД ДҮРБЭДЭХИ ҺУУРИДА

Бүмбэгэтэй хоккей наадалгаар «Урожай» бүлгэмэй центральна советэй түрүү һуури эзэлхын түлөө Улаан-Үдэ хотодо эхилһэн мүрысөөн үргэлжэлһөөр. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын хоккеистнүүдэй дунда үнгэргэгдэжэ байгаа ээлжээтэ уулзалгын болоходо Абакан, Шушенскын командანууд наадаха байба. Дурсагдагша хоёр командын хоккеистнүүд байгша ондо дүрбэ удаа наадаһан байна. Тиихэдээ эдэнэрэй уулзалгань адли илалтатайгаар дүүрэһэн гэхэ гү, али хоёр хоёр удаа шүүлсээд ябана. Харин зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэһэн нааданда 2:2 гэһэн тоотойгоор тэнсэһэн байба. Эхилээд байһан энэ нааданда Абаканай хоккеист Хрисоненко гэгшэ бултанһаа олон—арба нэгэн бүмбэгэ сохижо оруулаад ябана.

Һүүлшын наадануудай урда тээ Шэтын команда Курганай областиин хоккеистнүүдые 8:2 тоотойгоор шүүжэ, түрүүшынгээ илалта тэмдэглэбэ. Манай Хоринин аймагай Үдын совхозой хоккеистнүүд Приморьин хизаарай командада 3:9 гэһэн тоотойгоор шүүгдэбэ.

Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Приморьин хоккеистнүүд абажа боломоор 8-һаа найман очкотой болонхой. Шушенскын, Абаканай командანууд удаадахи һууринуудые эзэлнэ. Буряадай АССР-эй хоккеистнүүд долоон командын дундаһаа мүнөөдөөр дүрбэдэхи һуури эзэлнэ.

С. ТАРАНОВ,
мүрысөөнэй ахамад секретарь.

МЭРГЭН, ХУРДАНШЬЕ ГЭГДЭЭ

Республикын «Динамо» бүлгэмэй спортсменүүд РСФСР-эй арадуудай үбэлэй табадахи спартакиадын программада оруулагдаһан биатлоноор ээлжээтэ мүрысөө үнгэргэбэ.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр эдэнэр 12 километрэй зайда санаар урилдахадаа, зуурандаа гурба удаа сагаалса буудаха байба. Эндэ Геннадий Орехов бултанһаа һайн саг харуулаа. Республикын чемпион, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй мэргэн буудагшадай нэгэн, спортын мастерта кандидат Орехов 41 минута соо зайгаа гаталһан, мэргээршье буудаһан байба.

Хоёрдохи үдэрынь 3х1,5 гэһэн эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда Кабанскын аймагай команда түрүү һуури эзэлһэн байна. Эдэнэр зайгаа 38 минута 40 секунда соо гаталһан байгаа.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

БАГА-ЗАРЯАДАХИ ТЭМДЭГҮҮД ТУХАЙ

Элитэ эрдэмтэ А. П. Окладниковай археологическа экспедициин Сэлэнгын отрядые хүтэлбэрилхэ зол хуби 1948 ондо намда дайралдааһэн. Наушки тосхонһоо эхилээд, Улаан-Үдэ хүрэтэр Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеын археологическа памятнигуудые шэнэлхэ зорилго манай урда табигдаа бэлэй.

Харанхы тосхонһоо сэхэ зүүн тээшээ Сэлэнгын зүүн эрьедэ байгаа, эртэ урдын хүһөө шулуунуудые малталгаһаа манай ажал эхилээ бэлэй. Эртэ урдын хүһөө шулуунуудые малтахынгаа хажуугаар бидэнэр тэрэ багай оршон тойронхи нютагуудаар багахан экскурсинуудые үнгэргэдэг байгаабди. Нэгэ экскурсиин үедэ нютагай бакенщик Бадмаевтай уулзабаб. Урда сагай дурасхаалта газарнууд тухай хөөрэхэдэмни, тэрэ ехэ һонирхолтойгоор шагнаад, Бага-Заряа гэдэг гүбөөдэ шулуун дээрэ элдэб амитадай дүрсэнүүд, бэшэгүүд бии гэжэ хэлэбэ.

Тэрэ гүбөөгэй хаана байдагыень һайнаар һуража абаад, онгосоор доошолжо, Сэлэнгэ мүрэн дээрэхи түмэр харгын хүүргэһөө гурбан модо тухай газарта тогтобоб. Онгосоёо эндэ орхёод, тэрэ гүбөө бэдэрбэб. Сэлэнгын шэлэ дээрэ гарахадам, Бага-Заряа гүбөө харагдаба. Сэлэнгэ мүрэнһөө хажуу тээ, ябахын аргагүй газарта байдаг ушарһаа тэрэ гүбөө археологуудта мэдэгдээгүй байба. Балайшье үндэр бэшэ, оройдоол 25 метр, энэ гүбөө орбо сорбо ёдогор боро гранит шулуунуудаар бүрхээгдэнхэй. Тиимэһээ Заряа гэжэ нэрлэгдэнхэй. Энэ гүбөө дээрэ хамта дээрээ зуун табяад тэмдэгүүд бии. Боро гранит шулуун дээрэ гүрөөһэнэй, бугын, бодон гахайн, тэмээнэй дүрсэнүүд зураатай. Агнуури харуулһан зурагууд, мүн наранай түхэл хэлбэритэй дүхэригүүд бии.

«Буряад-Монголдо хэгдэһэн археологическа шэнжэлгэнүүдэй зорилго ба гол дүнгүүд» гэһэн статья соогоо А. П. Окладников иигэжэ тэмдэглэнэ. «Сэлэнгэ мүрэнэй зүүн бэедэ, Бага-Заряа нютагтахи Р. Ф. Тугутовай олоһон зураг) тэмдэгүүд онсо һонирхолтой байна. Эдэ тэмдэгүүд шэрэ будагаар бэшэ, шулуунай энгэр дээрэ һиилэгдэһэн байха юм. Хадын ямаанай, бугын, нара һажаалгаһаа зурагууд, үсөөхэн хүнэй дүрсэнүүд бии. Түхэл хэлбэреэрээ эдэ зурагууд Зүүн Сибирьтэхи ондоо зурагуудта адли бэшэ, харин Дунда Азида, Афганистанда, Хойто Америкэдэ дэлгэрэнги бэшэ һаань, Центральна Азиин гэжэ нэрлэжэ боломоор ондоо зурагуудта түһөөтэй».

Эдэ бүхы зурагуудай буулгабаринууд абтажа, мүнөө СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин түүхын ба хэлэ бэшэгэй институтда хадагалагдажа байдаг юм. Энэ тэмдэгүүд эрдэмтэдэй, аяншадай анхарал ехээр татадаг.

Р. ТУГУТОВ.

УРАН ҺИИЛҮҮРШЭН

Улаан-Үдэ хотын «Янтарь» магазинда хүн зон олон. Багахан кабина соо һуугаад, янза бүриин час, эбэр хундага, ручка болон бусад зүйлнүүд дээрэ Вячеслав Фолиной уран наряар угалза һиилэжэ һуудаг. Эдэ үдэрнүүдтэ Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын һайндэр—Мартын 8-да зорюулагдаһан амаршалганууд илангаяа олон. Тиигэншьегүй яахаб? Һайндэрэйнгөө бэлэгүүдые дурасхаалай гоё һайхан бэшэгтэйгээр барюулхада, хэндэшье зохид, урма баяр түрүүлдэг ха юм.

Угалза һиилэдэг Фолин юһэдэхи жэлээ таһалгаряагүй эндэ ажаллана. Владивосток хотын училищи дүүргэхэдээ, һиилэн бэшэхэ тусхай мэргэжэл олоһон байна. Мүнөө уран һиилүүршэн хүнүүдэй захяае уран гоёор, саг соонь бүтээжэ үгэхые оролдоно. Тэрэнэй дэргэдэ байһан гоё һайхан шаазан ваза, час болон бусад зүйлнүүд дээрэ, Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын һайндэрөөр, мүн гэр бүлэ болоһонтойнь, түрэһэн үдэрөөрнь амаршалһан халуун зүрхэнэй дулаахан үгэнүүд алтаран харагдана.

Иигэжэ аха дүүнэртээ, эжы абанартаа, хүбүүд, басагадтаа, нүхэдтөө хүнүүдэй бариһан бэлэг дээрэ амарашалгын үгэнүүдые гоёор бэшэдэг уран гарта нүхэр Фолин олоной баясхаланда хүртэнэ.

Д. ГАРМАЕВ.

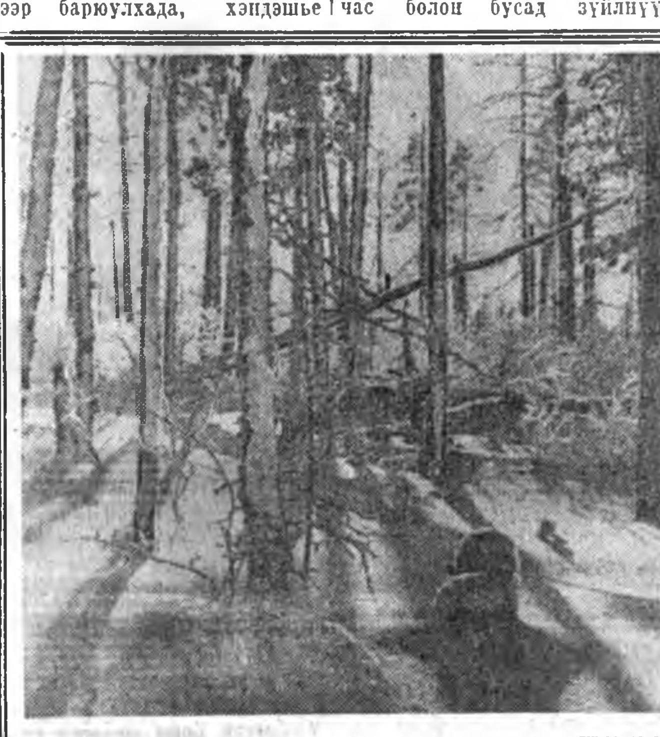

Хүйтэн үбэл үнгэржэ,
Хүхюун хабар дүтэлөөшье һаань,
Хүбшэ тайгын хүндыдэ
Хүбэн саһан хүдэлөөгүй.

П. ЯХНОВЕЦКЫН фотоэтюд.

Соёлой һонин

ХҮРШЭНЭР УУЛЗАБА

Манай республикын Захааминай аймаг ба МНР-эй Булган аймаг хоёр хоорондоо хани харилсаатай, холбоо барисаатай болоһоор үнинэй. Эдэ хоёр аймагай түлөөлэгшэд тусхай хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, бэеэ бэедээ айлшалалсажа, бэе бэеынгээ ажабайдалтай танилсажа, түрүү дүй дүршэлөө халан абалсажа байдаг юм.

Февраль һарын һүүлээр Булган хотын соёлой ордоной уран һайханай коллективэй хорёод оюун бэлигтэн Захааминай аймагай ажахынуудаар айлшалаад бусаа. Тиихэдээ Цахир, Хамни, Үлэгшэн тосхонуудай, мүн Закаменск хотын соёлой байшангуудта концерт харуулаа.Ород, буряад, монгол хэлэнүүд дээрэ дууланһан дуунуудые, хатар танцануудые концертдэ ерэгшэд ехэтэ һонирхон хараа.

Закаменск хотын соёлой байшанда болоһон түгэсхэлэй концертын һүүлээр аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо Б. Д. Очиров хүршэ аймагай соёлшодые халуунаар амаршалаа, дурасхаалта бэлэгүүдые, мүн дипломуудые барюулба.

Д. ДАШИЕВ.

СЭМБЭШЭД — ДУУШАД, ХАТАРШАД

Нарин сэмбын фабрикын агитколлектив Хоринин аймагай ажахынуудаар ябажа, һонирхолтой концерт харуулба. Эдэнэр Үдын, Анаагай, Хоринин, Георгиевска совхозуудай малшад, хонишодто ошожо, хэдэн хоногой туршада арба нэгэн концерт харуулһан байна. Сэмбэ нэхэгшэдэй табиһан концертые хамтадаа нэгэ мянга 500 хүн хараһан байха юм.

Агитбригадын дуушад, хатаршад З. Л. Голощапова, В. Я. Малькович, К. В. Косарев, В. М. Имыгирова, Н. Т. Головнёва, С. Г. Попов, Т. Г. Чернакова, В. П. Ильин болон бусад гоё һайхан хатар наадараа, дуу, хүгжэмөөрөө олоной һайшаалда хүртөө

Д. КАПУСТИН.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ. артистнууд Галина Жамьянова Роза Имыгирова хоёр ээлжээтэ номеро гүйсэдхэжэ байна.

Авторай фото.

Һурагшадай концерт

☆ Тээгдэ тосхоной дунда һургуулиин һурагшад һайн программатай концерт табижа, тосхонойнгоо ажалшадые баясуулба. Арбадахи классай һурагшад Люда Доржиева, Надя Цыдыпова, Г. Жамбалов болон олон һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хори.

Бэлигтэ зохёолшодо зорюулан

☆ Хяагта хотын хүүгэдэй библиотекэдэ А. Гайдарай ажабайдалда зорюулагдаһан долоон хоног үнгэргэгдэбэ. Уран зохёолшын номуудай выставкэ эмхидхэгдэжэ, кинофильмнүүд харуулагдаба.

А. СУРМАЧ.

ХАБАРАЙ ТҮРҮҮШЫН ҺАРА

Республикымнай нютаг бүхэндэ игаабарита үдэрнүүд захалжа, эртын хабарай амисхал хаа хаанагүй эхилбэ. Тиин хабарай түрүүшын һара — мартын эхинһээ наранай элшэ хурсадажа, хада майлын саһа хайлуулжа оробо. Илангаяа республикын урда аймагуудай сабшалан, таряалангай саһан хайлаһаар хайлажа, хада уулын үбэрһөө харьялан урдажа захалдаг гээшэ. Һарын һүүл багаар республикын бүхы аймагуудта саһан хайланхай, ниитын һүрэг мал тала дайдаар таран бэлшэдэг байна. Зүгөөр дулаан үдэрнүүдэй эхилээд байтар, гэнтэ хүйтэнэй амисхал ерэжэ, саһаар шэдэлһэн хүйтэн жабар, һалхин буугаад абадаг. Тиибэшье һаа, хабар өөрынхиеэ абажа, үдэр хоногой үнгэрхэ бүри дулаан үдэрнүүднай олошорно.

Хабарай ерэһэн шэнжые нэн түрүүлэн һөөг бургааһадта бии болоһон гүлгэд үзүүлдэг байна.

Байгша ондо март һара урда жэлнүүдэйхиһээ бага зэргэ дулаархаар хүлеэгдэнэ.

Республикын урда аймагуудта дунда зэргээр 4—11 градус хүйтэн байха хараатай. Хүйтэн уларилай үзэгдэхэдэ, мартын 1-7-ной, хоёрдохи арбан хоногой тэн, һарын һүүл багаар һүниндөө 25-30, үдэртөө 8-13 градус хүйтэн үдэрнүүд үзэгдэхөөр хүлеэгдэнэ.

Һарын гурбадахи арбан хоногто һүниндөө 9-14 градус хүйтэн, үдэртөө 0-5 градус дулаан болохо зэргэтэй. Бусад үдэрнүүдтэнь һүниндөө 17-22, үдэртөө 2-7 градус хүйтэн байха. Һарын туршада 3-10 миллиметр шиниг нойтон орохо гэхэ гү, али энэнь нормоһоо дээгүүр байха жэшээтэй. Мүн хоёрдохи арбан хоногой тэн багаар, мартын 21—23, 27—29-нэй үдэрнүүдтэ үүлэтэй, зарим нютагуудта бага зэргэ саһан орохоор хүлеэгдэнэ. Баруун хойто зүгһөө секундын 5-10, һарын һүүл багаар 15-17 метр хүсэтэйгөөр һалхилха.

Республикын баруун-хойто аймагуудта (Түнхэн, Ахა) һарын туршада дунда зэргээр 4-13 градус хүйтэн болохо гү, али энэнь нормоһоо нэгэ градус дээшээ байха зэргэтэй. Һарын түрүүшын табан, мүн хоёрдохи арбан хоногой эхин ба һүүл тээнь һүниндөө 25 — 30, үдэртөө 5-10 градус хүйтэн болохоор хараалагдана. Гурбадахи арбан хоногһоо дулааржа, һүниндөө 7-12 градус хүйтэн, үдэртөө 0-5 градус дулаан болохо. Бусад үдэрнүүдтэнь: 18-23, үдэртөө 0-5 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ. Һарын туршада 2-10 миллиметр саһан орохо гэхэ гү, али энэнь нормо соохоно байха зэргэтэй. Мүн һарын туршада бага зэргэ үүлэтэй байха, саһан орохогүй. Зүүн зүгһөө секундын 2-5, зарим үдэрнүүдтэ 12-15 метр хүсэтэйгөөр һалхилхаар хараалагдана.

Республикын хойто аймагуудта һарын туршада дунда зэргээр 12-16 градус хүйтэн болохо. Эгээл хүйтэн үдэрнүүд мартын 1-7-ной үдэрнүүдтэ үзэгдэжэ, һүниндөө 28-33, үдэртөө 10-15 градус хүйтэн болохо байна. Һарын һүүлшын үдэрнүүдтэ һүниндөө 8-13 градус хүйтэн. Үдэртөө 2 градус хүйтэнһөө 3 градус хүрэтэр дулаарха зэргэтэй. Һарын туршада 5-10 миллиметр саһан орохоор хүлеэгдэнэ. Баруун-хойто зүгһөө секундын 3-7, зарим үдэрнүүдтэнь 10-12 метр хүсэтэйгөөр һалхилхаар багсаагдана.

Л. ГОНЧАРОВА,
агрометеоролог.

ДОСААФ-ай лотерей

Манай ороной ажалшадай дунда ДОСААФ-ай лотерейн биледнүүд олоор тараагдадаг болонхой. Хото городуудай олон предприятинуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын таряашад, малшад, механизаторнууд болон ажалша интеллигенци тус биледнүүдые худалдан абахадаа, элдэб юумэнүүдые шүүхэ тиражда хабаадахаһаа гадна, ДОСААФ-ай организацинуудай материальна бааза үргэдхэхэ, залуушуулые сэрэгэй албанда бэлэдхэхэ хэрэгтэ горитой туһаламжа үзүүлнэ.

1973 оной декабрь һарада ДОСААФ-ай наймадахи лотерейн 2-дохи нааданай биледнүүд саг соогоо тараагдажа дүүрэһэн байгаа. Эндэ республикын Советскэ, Хоринин, Октябрьска, Захааминай, Зэдын, Сэлэнгын, Кабанскын, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагуудай ДОСААФ-ай райкомууд наймадахи лотерейн биледнүүдые тарааха даабарла, дүүргэжэ, бусадай дундаһаа түрүү һуури эзэлээ һэн. Эдэнэр арад зоной дунда ойлгуулалжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулжа гараһанай ашаар, хараалһан түсэбтэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэжэ шадаа һэн. Партийна, советскэ, комсомольско, профсоюзна болон ниитын эмхи зургаануудай туһаламжатайгаар ДОСААФ-ай комитедүүд лотерейн биледнүүдые тараалгада эдэбхи үүсхэлтэйгээр бусад организацинуудые хабаадуулһан байна.

Мүнөө жэлдэ үнгэргэгдэхэ ДОСААФ-ай юһэдэхи нааданда 8 мянган шүүбэриин зүйлнүүд эзэдээ хүлеэнэ. Тэдэнэй дунда «Волга», «Москвич», «Запорожец» түхэлэй 1600 хүнгэн автомашина, 9600 мотоцикл, мопед, 44800 радиоприёмник, магнитофон болон бусад бии.

Ээлжээтэ — юһэдэхи лотерейн нэгэдэхи пааданһаа ороһон мүнгэ зөөри общественн материально-техническэ бааза үшөө үргэдхэхэ болохо ха юм. Тиимэһээ ДОСААФ-ай эмхинүүдэй оборонно-ниитын, һуралсалай болон спортын хүдэлмэриин ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ горитойхон туһа нэмэри боложо үгэхэнь дамжаггүй.

В. ДАБАЕВ,
ДОСААФ-ай обкомой ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриин ахалагша инструктор.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 4-һөө—10 болотор

ПОНЕДЕЛЬНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — «Тангариг» ба «Ташкент. Ленинэй проспект» гэһэн киноочеркнууд. 18.35 — Телевизионно һонин (буряадаар). 19.05 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 19.35 — Ном тухай дамжуулга. 19.55 — «Эгэшэнэр Петрованууд» — телеочерк. 20.10 — «Хүгжэмтэ уулзалганууд». 20.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 21.10 — «Бүд нэхэгшэ» — телеочерк. 21.25 — Спортын һонин. 21.40 — Соносхолнууд. 21.45 — «Девушка с камеры № 25» — уран һайханай фильм. 23.15 — «Ураалай хоор» — фильм-концерт.

ВТОРНИК, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Октябрятануудта — «Мүшэхэн» — тележурнал. 18.35 — Телевизионно һонин. 18.55 — «Факел». «Хамар-Дабаан» — телевизионно клуб. 19.45 — «Герой эхэнэрэй үдэр» — телеочерк. 20.00 — «Пропагандистнар ба политическэ гэгээрэлээ дээшэлүүлэгшэдтэ туһаламжа» болохо дамжуулга. 20.20 — «Техническэ мэдээсэлнүүд», 20.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.10 — Соносхолнууд. 21.15 — «Июнь — зунай эхин» — Шэтын областной драмын театрай зүжэг. Һүүлээрнь — «суттаабди дуунуудтай» гэһэн фильм-концерт.

СРЕДА, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.55 — Дамжуулгын программа. 18.00 — «Экран» — телевизионно суглуулбари.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ. 19.30 — Телевизионно һонин. 19.50 — Хүгжэмтэ забһарлалга.

«Орбита». 20.00 — «Литвагай ССР-эй угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». Литвагай КП-гэй ЦК-гай секретарь А. А. Ференсас дамжуулгада хабаадалсана. 20.45 — 20.55 — Забһарлалга. 21.00 — «Театртай уулзалганууд». А. А. Яблочкинагай нэрэмжэтэ ВТО-гой актерой түбэй Байшанһаа дамжуулга. 22.30 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролгын уялгата программа (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 19.30 — «Наадыш, баяамни».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Неожиданное рядом» — уран һайханай фильм. 21.40 — Улаан-Үдын камерна оркестрэй концерт.

ЧЕТВЕРГ, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Һурагшадта — «Хонхо» (тележурнал) (буряадаар). 18.25 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «Сэнхир галнуудай» хуудаһануудаар». 20.25 — 20.35 — Забһарлалга. 20.35 — «Бэри» — уран һайханай фильм (үнгэтэ). 22.00 — Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэр — Мартын 8 да зорюулагдаһан ойн баярай суглаан ба концерт. ССР Союзай Ехэ театрһаа дамжуулга (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 20.35 — «Сергей Лазо» — уран һайханай фильм. 21.45 — Эстрадна концерт.

ПЯТНИЦА, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.25 — Дамжуулгын программа. 11.30 — Дуун үгэ эринэ». Телевизор харагшадай бэшэгүүдээр Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан концерт. 12.30 — Буряадай телевидениин ба радиогой инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — «Хонхохон» гэжэ театр. «Эжынэрээ мэндэшэлнэбди» (үнгэтэ). 13.25 — Фигурна һолжоролгоор эрэшүүлэй дэлхэйн чемпионат. Өөрын дуранай программа (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга. 14.25 — «Москвагай харнин айлшад». 14.10 — 14.50 — Забһарлалга. 14.50 — «Хүгжэмтэ үхибүүн» — телевизионно зүжэг (үнгэтэ). 16.15 — Эхэнэрнүүдэй захилаар зохёогдоһон концерт. 17.05 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Хоёр хоёроороо һолжоролгын өөрын дуранай программа (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга. 18.45 — «Энэ даруухан мүрнүүдээ танда бэлэглэнэб» — поэзиин композици. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «13 стульев» — жэжэ зүжэгүүдэй телевизионно театр (үнгэтэ). 20.30 — 20.50 — Забһарлалга. 20.40 — «Айлшалжа хайрлыт!» Останкинодохи һайндэрэй үдэшэ. (үнгэтэ). 22.35 — Эрдэм ба техникын талаар 1973 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудые барюулалга. 22.45 — «Экранда» — кинокомеди». «Хурим» — уран һайханай фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.25 — Үхибүүдтэ — «Мүшэхэн» — киноальманах. 14.15 — «Хлеб и розы» — уран һайханай фильм. 15.45 — «Совет мэдээжэ дуушад дуулана». — концерт. 16.15 — «Мүнөөдэр манеж дээрэ» — циркын программа.

СУББОТО, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — «Ан амитадай байдал» (үнгэтэ). 14.10 — «Элүүр энхэ байдал» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 14.40 — «Приключения Ивашди» — мультфильм. 14.55 — 15.05 — Забһарлалга. 15.05 — «Всего несколько слов в честь господина де Мольера» — телевизионно һонин. 17.00 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Спортивна хатар (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга. 18.30 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — СССР-эй арадуудай үбэлэй гурбадахи спартакиадые нээлгэ (үнгэтэ). Свердловскһоо дамжуулга. 20.30 — 20.40 — Забһарлалга. 20.40 — Телевизионно документальна фильм. 20.50 — «Кино болгогдоһон уран зохёол». «Петр Первый» — уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 22.30 — Композитор В. Левашовой үдэшэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.10 — Үхибүүдтэ — «Мүшэхэн» — киноальманах. 14.00 — Түрэһөөр 40 жэлэй ойдо. «Юрий Гагарин» — телевизионно документальна фильм. 14.50 — А. Н. Островский. «Шононууд ба хонид» — телевизионно зүжэг (1-дэхи хуби).

ВОСКРЕСЕНИ, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — Һурагшадта — «Будильник». 13.40 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.40 — Уласхоорондын панорама. 15.10 — 15.20 — Забһарлалга. 15.20 — «Киногоор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 16.20 — Фигурна һолжоролгоор эхэнэрнүүдэй дэлхэйн чемпионат. Өөрын дуранай программа (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга. 17.40 — В. Левашов. «Танай корреспондент». Гурбадахи ушар «Транзит на Север» — телевизионно зүжэг. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — «СССР-эй арадуудай үбэлэй гурбадахи спартакиада дээрэ». 19.45 «Урда зүгэй ута наһатайшуул» — телевизионно документальна фильм. 20.10 — 20.20 — Забһарлалга. 20.20 — «Кино болгогдоһон уран зохёол». «Петр Первый» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00 — Фигурна һолжоролгоор дэлхэйн чемпионат. Харуулалгын һолжоролго (үнгэтэ). ФРГ-һээ дамжуулга. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 00.40 — Харуулалгын һолжоролгын үргэлжэлэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.40 — Үхибүүдтэ — «Мүшэхэн» — киноальманах. 14.30 — «Наранай гэрэл доро» — фильм-концерт. 15.20 — «Шононууд ба хонид» — телевизионно зүжэг (2-дохи хуби). 16.40 — «Аялгын абяанай үедэ» — хүгжэмтэ фильм.

□ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-02331. Заказ №